

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

ŠPELA MAJCEN

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

PRIMERJAVA DAVČNEGA SVETOVANJA MED SLOVENIJO IN
AVSTRIJO

LJUBLJANA, julij 2009

ŠPELA MAJCEN

IZJAVA

Študentka ŠPELA MAJCEN izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom prof. MARKA HOČEVARJA in da dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 27.7.2009

Podpis: _____

KAZALO

UVOD	1
1 PODJETNIŠKO SVETOVANJE	2
2 DAVČNO SVETOVANJE	3
2.1 <i>OPREDELITEV DAVČNEGA SVETOVANJA</i>	3
2.2 <i>PODROČJA DAVČNEGA SVETOVANJA</i>	4
2.3 <i>PODLAGE DAVČNIH SVETOVALCEV</i>	5
2.4 <i>TVEGANJE PRI DAVČNEM SVETOVANJU</i>	7
2.5 <i>KAKOVOST DAVČNO-SVETOVALNIH STORITEV</i>	7
3 UREDITEV DAVČNEGA SVETOVANJA V SLOVENIJI	10
3.1 <i>ORGANIZACIJE DAVČNEGA SVETOVANJA</i>	10
3.2 <i>CENOVNA POLITIKA DAVČNO-SVETOVALNE PANOGE</i>	21
3.3 <i>KARTELNI DOGOVOR</i>	23
4 DAVČNI SISTEM V AVSTRIJI	25
4.1 <i>UREDITEV DAVČNEGA SVETOVANJA V AVSTRIJI</i>	25
4.2 <i>DAVČNO SVETOVALNE ORGANIZACIJE</i>	28
4.3 <i>DOLOČANJE CEN DAVČNEGA SVETOVANJA</i>	35
4.4 <i>ODGOVORNOST DAVČNIH SVETOVALCEV</i>	37
4.5 <i>Pridobitev poklicnih pristojnosti</i>	38
4.6 <i>Sanjski poklic – poklic davčnega svetovalca</i>	39
SKLEP	40
LITERATURA IN VIRI	42
PRILOGA	1

UVOD

Davki so dajatve prisilne narave, ki jih morajo davčni zavezanci plačevati, vsak od njih pa si želi, da bi bili davki, ki jih mora plačati, čim manjši. Prav tako pa si podjetja želijo, da bi dosegala čim večji dobiček, vendar je večji dobiček praviloma povezan tudi z večjimi davki. Podjetje se lahko izogne plačilu davkov na različne načine, ki so lahko zakoniti ali nezakoniti. Zakoniti izognitvi plačila pravimo davčni izogib, nezakoniti pa davčna utaja. Ko govorimo o tehnikah minimiziranja davčnih bremen, mislimo na zakonito izognitev plačila davkov, to je davčni izogib (Žirovnik, 2003, str. 29).

Zgornja definicija davkov nam sporoča, da so davki kompleksna obveznost davčnih zavezancev. Pri tem pa je izredno pomembno, da znajo plačniki davkov smotrno optimizirati svoje obveznosti. Davčni zavezanci se pri poslovanju najpogosteje usmerjajo prodaji. Veliko bolj pa jim ostaja tuja davčna politika, zato se velikokrat zatečejo po pomoč k davčnim svetovalcem.

Temeljna naloga davčnih svetovalcev je odkrivanje, analiziranje in odpravljanje naročnikovih davčnih problemov. Naročnik zazna problem, če se znajde v položaju, ki je posledica bodisi notranjih bodisi zunanjih dogodkov, ki jih iz kakršnihkoli razlogov oceni kot negativne in jih želi s podporo davčnega svetovalca obrniti v zeleno smer. Naročnik zaznava davčne probleme kot neprijetnosti, davčni svetovalec pa mora zagotoviti organizacijske in kadrovske rešitve za njihovo hitro in individualno rešitev (Kaiser, 1995, 145).

Definiciji davkov je sledila definicija davčnega svetovalca. Le-ta pa bo v diplomskem delu rdeča nit teme. V nadaljevanju dela bo sledila opredelitev procesa, postopka svetovanja davčnim zavezancem ter opredelitev področja davčnega svetovanja. Poleg tega bodo predstavljene tudi podlage, na katere se davčni svetovalci pri svojem delu lahko oprejo.

Namen diplomskega dela v nadaljevanju bo predstaviti delo davčnega svetovalca v Sloveniji in Avstriji. Najprej bom predstavila vlogo davčnega svetovalca in poizvedela, kako je s pridobitvijo naziva "davčni svetovalec" v Sloveniji. Sledila bo opredelitev položaja davčnih svetovalcev v Avstriji, kajti poznavanje položajev tega poklica v obeh državah je ključnega pomena za zaposlene v davčno svetovalnih družbah z avstrijskimi lastniki. Splošno poznavanje obeh sistemov olajša razumevanje med zaposlenimi v slovenski družbi in zaposlenimi v Avstriji ter komunikacijo med njimi.

Cilj diplomskega dela je predvsem poudariti tiste prednosti avstrijskega modela davčnih svetovalcev, ki bi pripomogla k boljšemu razvoju, večji prepoznavnosti, večji odgovornosti v smislu zakonitega davčnega svetovanja, s čimer bi se omejile davčne utaje.

1 PODJETNIŠKO SVETOVANJE

Podjetniško svetovanje kot svetovalno dejavnost samostojnega poklica zasledimo že koncem 19. stoletja, z rastjo v začetku 20. stoletja ter naravnost izrednim porastom svetovanja v drugi polovici 20. stoletja.

Obvladovanje poslovanja podjetja in posameznih poslovnih področij podjetij (pravnih ali fizičnih oseb) zahteva vedno več posebnih znanj, ki jih lastnik in/ali poslovodja potrebuje za učinkovito in uspešno poslovanje. Posebna znanja zahtevajo tudi specializirane strokovnjake z vrhunskim znanjem in izkušnjami na določenem področju poslovanja. Z namenomboljšanja učinkovitosti in uspešnosti v poslovanju podjetja bodo zato lastniki in poslovodje (kasneje uporabniki svetovanja) praviloma iskali stalne ali občasne strokovne nasvete (storitve) specializiranih strokovnjakov v poslovanju podjetja (Kokotec- Novak, 2007, str. 1).

Podjetja se najpogosteje odločajo za osebo zunaj podjetja, ki bo pomagala ugotoviti in rešiti poslovni problem naročnika. Ponudniki podjetniškega svetovanja (Management consultant – angleško; Unternehmensberater – nemško) so lahko fizične ali pravne osebe, ki morajo biti na tem področju strokovno usposobljene.

V različnih državah je opravljanje podjetniškega svetovanja bolj ali manj urejeno z zakonskimi določili ali določili strokovnih združenj podjetniških svetovalcev, kjer se izvajalci svetovanja dogovorijo za upoštevanje določenih načel svetovanja in Kodeksa etike podjetniškega svetovalca (Kokotec – Novak, 2007, str. 1).

Podjetniško svetovanje je širše opredeljena svetovalna storitev, mednjo uvrščamo tudi davčno svetovanje (opredeljeno ožje), ki pa bo podrobneje predstavljeno v prihodnjih poglavjih.

2 DAVČNO SVETOVANJE

2.1 OPREDELITEV DAVČNEGA SVETOVANJA

V sodobni strokovni literaturi se davčno svetovanje opredeljuje kot mlada veda z zametki v začetku 20. stoletja. Vendar podrobno proučevanje kaže, da je iskanje rešitev in svetovanje pri izpolnjevanju davčnih obveznosti staro toliko kot obdavčenje. Zato lahko že od nekdanj govornikov o davčnih strokovnjakih, saj segajo davki v začetek človeške kulture. Že na zgodnjih razvojnih stopnjah človeške kulture zasledimo predhodnike davčnega svetovalca. Ta naj bi opozarjal vladajoče elite na neprimerna davčna bremena ter ščitil davčne zavezance pred krivično in nepošteno obdavčitvijo, izkoriščanjem, ropanjem in izsiljevanjem davčnih uradnikov in drugih, ki so zaradi svoje moči in vpliva na nezakonit način in tudi brez vednosti vladarjev zaradi osebnih koristi povečevali obdavčevanje. Z zastopanjem davčnih zavezancev so se oblikovala pravila svetovanja ter morala obdavčevanja in pobiranje dajatev. Te aktivnosti pa so aktualne tudi v 21. stoletju (Čokelc, 2006, str. 48).

Že v času rimskega cesarstva so takratni javni govorniki (latinsko *oratores*) med svojimi govori dajali nasvete in razlage glede plačila davčnih obveznosti. Tudi kasneje, že nekaj stoletij od danes nazaj, so podobno delo opravljali tudi pisarji in knjigovodje za trgovce (Kokotec – Novak, 2007, str. 14).

V obdobju novega veka (po letu 1500 našega štetja) je doživelo davčno strokovno svetovanje hitre in korenite spremembe na treh povezanih temeljnih področjih: v pravu, gospodarstvu in znanosti. Na področju gospodarstva se je s širitvijo tržno-denarnega gospodarstva pojavilo več gospodarskih enot, ki so potrebovale svetovalce in zaupnike za vodenje knjig, računov in zaradi naraščanja različnih davkov tudi za davke. Sprva ločeni dejavnosti pravnih in gospodarskih svetovalcev sta se ob prehodu v pravno državo in industrijsko gospodarstvo združili v kombinacijo pravnega in gospodarskega svetovanja s težiščem na davčnem svetovanju (Čokelc, 2006, str. 64).

V duhu razsvetljenstva, to je v 17. in 18. stoletju, so se pojavile nove etične predstave o obdavčitvi. Vplivale so na delovanje svetovalcev in na politiko obdavčevanja. Do takrat je bilo davčno svetovanje del advokature in tesno povezano z verskim naukom. Iz jurističnih razprav so razvidne obdolžitve advokatov, ker so na področju davkov sklepali donosne posle. Razsvetljenstvo postavlja nove etične zahteve, in sicer (Čokelc, 2006, str. 74):

- Nikoli ne prevzemite primera, če bi lahko izgubili vest in ugled.
- Pri zastopanju nikoli ne uporabljajte nelegalnih sredstev.
- Strank ne obremenjujte z odvečnimi stroški.

- Kdor prevzame več primerov, kot jih lahko uspešno zastopa s svojim talentom in v razpoložljivem času, deluje nespametno.
- Dobrega advokata odlikujejo znanje, vnema, resnica, zvestoba in pravičnost.

Kljub zgodnjim prvim zametkom davčnega svetovanja v zgodovini se je poklic davčnega svetovalca, ki to delo opravlja kot izključno samostojno podjetniško storitev, razvil šele v začetku 20. stoletja v razvitih tržnih gospodarstvih. Davčno svetovanje se je razvijalo v odvisnosti od zahtevnosti urejanja davčnih obveznosti do države.

Pred osamosvojitvijo Slovenije, v prejšnjem sistemu, je bila dejavnost davčnega svetovanja v komercialne namene težko izvedljiva, pa tudi nepotrebna. Edini pomembnejši vir svetovanja je bilo Društvo računovodskih delavcev Slovenije. Možna je bila tudi registracija obrti za opravljanje računovodskega servisa. Ti mali računovodski servisi so hkrati opravljali tudi storitve davčnega svetovanja (Prislan, 1996, str. 1).

Po osamosvojitvi je prišlo do sprememb v zakonodaji, s tem se je pojavil tudi razmah med podjetji in državo. Podjetja so se začela opirati na davčna, podjetniška in ostala svetovanja, kajti sama niso sledila spremembam.

Ivan Simič, prejšnji predsednik Društva davčnih svetovalcev Slovenije, v intervjuju leta 2005 ugotavlja, da je stanje davčnega svetovanja v Sloveniji za davčne svetovalce zadovoljivo. Vedno več podjetij sprejema pomembnejše poslovne odločitve šele, ko dobijo mnenje davčnega svetovalca, nekatera pa se za isto mnenje obračajo tudi na več davčnih svetovalcev. Na davčne svetovalce se obračajo tudi fizične osebe, zlasti tisti, ki vlagajo v sklade, imajo pretežno lastniške deleže ali prejemajo visoke zaslužke. Simič še dodaja, da je to gotovo poklic s prihodnostjo (Krek, 2005, str. 38).

2.2 PODROČJA DAVČNEGA SVETOVANJA

V teoriji davčnega svetovanja najdemo različne klasifikacije področij davčnega svetovalca. Največkrat ločijo področja davčnega svetovanja po naslednjih skupinah področij:

- svetovanje pri določanju davčne politike, strategije in taktike klienta (naročnika),
- svetovanje pri oblikovanju in izpolnjevanju davčnih izjav na podlagi zakonskih predpisov,
- svetovanje z zastopanjem klienta (davčnega zavezanca) pred davčno upravo ob izpolnjevanju davčnih obveznosti.

Najzahtevnejše davčno svetovanje in tudi najbolj kompleksno davčno svetovanje se nanaša na usklajevanje poslovne in davčne politike, strategije in taktike klienta, saj mora svetovalec upoštevati na eni strani poslovne cilje klienta in le-te uskladiti z zahtevami davčnih predpisov tako, da je za klienta dosežen najbolj ugoden davčni položaj in v skladu z zakonskimi davčnimi predpisi doseženo najmanjše možno plačevanje davčnih obveznosti.

V drugo skupino področja davčnega svetovanja sodijo svetovanja pri vodenju poslovnih knjig in njihovih evidenc za kasnejšo uporabo te podatkovne podlage pri oblikovanju in vodenju davčnih izkazov in evidenc za izpolnjevanje davčnih izjav po veljavni davčni zakonodaji. Davčni svetovalec bo pri tej skupini svetovanja pomagal ali pa kar sam izpolnil potrebne podatke v predpisanih obrazcih in jih v roku poslal davčni upravi.

V tretji skupini področja davčnega svetovanja nastopa davčni svetovalec običajno kot pooblaščenec klienta pred davčno upravo ali tudi sodnimi organi v primerih, ko vodi davčna uprava zoper davčnega zavezanca postopek o domnevni kršitvi davčnih predpisov (Kokotec-Novak, 2007, str.15).

2.3 PODLAGE DAVČNIH SVETOVALCEV

Neodvisen in samostojen poklic davčnega svetovalca (preizkušenega davčnika) lahko opravlja le strokovnjak z ekonomsko in pravno izobrazbo, ki ne-le da pozna že navedena področja politike podjetja, računovodstva, ekonomike podjetja, organizacije, gospodarskega in davčnega prava, pravne in davčne postopke, da ima bogato prakso (obvlada poklicne veščine), nenehno tekoče spremlja strokovne dosežke na davčnem področju, se strokovno izpopolnjuje, temveč da se pri svojem delu drži tudi visokih moralno-etičnih načel obnašanja (Kokotec-Novak, 2007, str. 15).

ZAKONODAJA

Zakon je splošni pravni akt, ki v pravni državi ureja pravice in dolžnosti pravnih subjektov, če te niso urejene že v ustavi. Oblikovno in vsebinsko je zakon podrejen ustavi, a hkrati nadrejen vsem drugim pravnim aktom v državi. Zakon sprejme zakonodajni organ (parlament, skupščina, kongres; pri nas državni zbor) v t.i. zakonodajnem postopku. Podzakonski pravni akti so: uredbe, pravilniki, odredbe, navodila (Zakoni in akti, 2007).

SODNA PRAKSA – JUDIKATURA

Sodna praksa je neformalen vir prava, ki deluje z močjo argumenta in zagotavlja enotno uporabo formalnih virov prava. Služi kot posvetovalno orodje, ki ga sodišče ni dolžno upoštevati kot absolutno referenco. Izhaja iz reševanja konkretnih sporov, zato ni nujno neposredno uporabljiva v drugih primerih. Dejanske okoliščine, ki vplivajo na uporabo abstraktne norme v konkretnem primeru, se namreč skoraj nikoli ne ponovijo v identični obliki, prav tako pa se lahko s časom spreminja dojemanje abstraktne norme. Tehtni in prepričljivi argumenti, ki jih je sodišče uporabilo pri svojem odločanju, so vseeno lahko povsem uporabni v podobnih primerih. Namen sodne prakse je seznanitev s primeri, ki pravno analitično razrešujejo postopkovna ali vsebinska vprašanja ter nadaljnja uporaba oziroma nadgradnja njihove argumentacije (Sodna praksa, 2007).

Pravni red EU sestavljajo trije temeljni viri prava, ki skupaj tvorijo t.i. »*acquis communautaire*«:

- Primarno pravo oz. ustanovitvene pogodbe z vsemi njihovimi spremembami in dopolnitvami.
- Sekundarno pravo oz. uredbe, direktive ter odločbe in sklepi. Sprejemajo jih institucije Unije po za to v pogodbah vnaprej določenih zakonodajnih postopkih, ki se razlikujejo glede na posamično področje dejavnosti Unije. Uredbe so splošno veljavne ter se v državah članicah uporabljajo neposredno, direktive jih zavezujejo k opredeljenemu cilju, ne določajo pa načina in postopka za njegovo uresničitev, odločbe pa so v celoti zavezujoče in se neposredno uporabljajo le za tiste države ali posameznike, na katere so naslovljene.
- Sodbe Evropskega sodišča in Sodišča prve stopnje.

Čeprav niso del pravnega reda EU, pa gre na tem mestu omeniti tudi pravno nezavezujoče akte oz. t.i. »*soft law*«. To so priporočila, mnenja, smernice, resolucije, deklaracije, pravila obnašanja, prostovoljni sporazumi itd, ki imajo kljub temu, da državam oz. podjetjem in posameznikom pravno ne zavezujejo, pogosto velik učinek v praksi (Spletna predstavitev pravnega reda Evropske Unije, 2007).

2.4 TVEGANJE PRI DAVČNEM SVETOVANJU

V poslovnem okolju je davčno tveganje osrednje poslovno tveganje, zaradi katerega podjetje izgubi ugled ter ima denarne posledice. Z davčnim svetovanjem se ukvarjajo različni izvajalci. Na eni strani ponujajo davčno- svetovalne storitve odvetniki, ki so se specializirali za področje davčnega prava, na drugi strani pa pravniki in ekonomisti, ki so ustanovili davčno-svetovalna podjetja. Tem se pridružujejo knjigovodski servisi, banke in drugi poslovni svetovalci. Zaradi tako širokega kroga ponudnikov in zaradi tega, ker ni zunanje nadzora nad ponudniki davčno- svetovalnih storitev, ni zunanje neodvisne kontrole kakovosti davčno-svetovalnih storitev. Zato nastajajo pomembna tveganja, ki so povezana z opravljanjem poklica davčnega svetovalca. Med njimi so najpomembnejša tveganja strokovnih napak pri davčnem svetovanju, ki lahko povzročijo izgubo ugleda in zaupanje ter sprožijo odškodninski zahtevek zoper davčnega svetovalca, ki jih vložijo naročniki in tretje osebe (Čokelc, 2006, str. 52).

Tveganja pri davčnem svetovanju lahko razdelimo v dve veliki skupini. Prva so tista, ki izvirajo iz davčno-svetovalne pisarne, druga pa tista, ki so posledica kršitve zakonodaje (Čokelc, 2006, str. 7).

Davčno-svetovalna pisarna je storitveno podjetje, deležno vseh posebnosti za storitvena podjetja. S pripravo storitev povezana tveganja delimo v tveganja, ki so posledica sposobnosti in zmožnosti za pripravo storitev, ter tveganja, ki so posledica operativne priprave storitev (Kaiser , 1995, str. 309).

Sposobnost priprave storitev je odvisna od subjektivnih možnosti davčnega svetovalca, prizadevanja zaposlencev in davčnega svetovalca ter osebnostnih značilnosti in sposobnosti ter znanja zaposlencev. Te so odvisne od izobrazbe, individualnih interesov in prizadevanj davčnega svetovalca in zaposlencev (Kaiser, 1995, str. 309).

2.5 KAKOVOST DAVČNO-SVETOVALNIH STORITEV

V tradicionalnih industrijskih panogah je kakovost določena kot "stopnja upoštevanja oziroma ravnanja po dogovorjenih specifikacijah oziroma zahtevah, ki so opredeljene v tehnični dokumentaciji, kot so skice, dobavni pogoji, vzorci, modeli", ali krajše "skladnost dejanskega stanja z zahtevami". Povedano z drugimi besedami, kakovost je celota lastnosti in značilnosti proizvoda ali storitev, ki je sestavljena iz njegove primernosti, da zadosti potrebam oziroma zahtevam (Wasilewski & Reith, 1988, str. 25).

Kakovost v davčnem svetovanju razumemo kot optimalno zadovoljitev naročnikovih želja in potreb s storitvami, ki so brez strokovnih napak, imajo primerno ceno in so opravljene ob spoštovanju poklicnih pravil. S pojmom zagotavljanje kakovosti so mišljeni vsi tehnični in organizacijski ukrepi, ki omogočajo zagotovitev in ohranjanje kakovosti (Čokelc, 2006, str. 88).

Ravnateljstva podjetij za uspešno, učinkovito in gospodarno delovanje svojih podjetij že od nekdaj uporabljajo storitve zunanjih svetovalcev. Iščejo izvajalce, ki jim lahko zagotovijo kakovostne in stroškovne ugodne davčno-svetovalne storitve. Z davčnim svetovanjem se v Sloveniji poleg davčnih svetovalcev z licenco Slovenskega inštituta za revizijo in Društva davčnih svetovalcev Slovenije ukvarjajo še: računovodje kot zaposleni gospodarskih družb za potrebe njihovega ravnateljstva oziroma računovodje v računovodskih servisih za njihove stranke, borzni posredniki, bančni uslužbenci, nepremičninski posredniki, odvetniki, notarji. Nizka vstopna pregrada za opravljanje dejavnosti davčnega svetovanja povzroča kakovostno zelo različno svetovanje, pri tem pa trg davčnega svetovanja ne deluje in ni sposoben izločiti nekakovostnih davčnih svetovalcev. Naloga davčnega svetovalca ni le zadovoljevati potrebe naročnika, ampak pomaga zagotavljati zaupanje v davčno ureditev in njeno učinkovitost ob spoštovanju te ureditve (Čokelc, 2006, str. 82).

Čokelc v svojem članku o kakovosti davčno-svetovalnih storitev ugotavlja, da rešitev vidi v tem, da država prepozna davčno svetovanje kot dejavnost, ki je pomembna za javni interes. S tem se zaveže pravno urediti davčno svetovanje, da bi zagotovila največjo kakovost davčno-svetovalnih storitev. Tako varuje javnost pred prevarami v računovodskih izkazih in davčnih obračunih, naročnik davčno-svetovalnih storitev pa pred nekakovostnim davčnim svetovanjem. To stori s tem, da predpiše teoretično znanje in praktične veščine ter z licenco davčnih svetovalcev zaščiti družbeno blaginjo.

TRŽNI VIDIK RAZLIKOVANJA KAKOVOSTI:

Najpomembnejša merila kakovosti s tržnega vidika so (Hentschel, 1992, str. 36):

1. pričakovanje naročnikov,
2. konkurenčne storitve in
3. cena.

Ad 1) Pri naročniku so zaradi strokovnega neznanja sodila kakovosti splošna. Ponavadi jih zaznavajo z nadomestnimi sodili, kot so (Bundessteuerberatkammer, 2005, str. 8):

- prijaznost,
- zanesljivost,
- skrbnost pri varovanju dokumentacije in naročnikovih poslovnih skrivnosti,

- sposobnost komuniciranja,
- angažiranost,
- sposobnost doreči cenovno politiko,
- znanje brez zaostanka (ažurno znanje),
- strokovnost,
- molčečnost v zvezi z zaupanimi informacijami,
- ustvarjalnost,
- primernost cen,
- prožnost/prilagodljivost,
- obremenjenost davčnega svetovalca,
- bližina,
- poznavanje specifičnosti posameznih panog/svetovalnih področij,
- poznavanje posebnosti malih in srednjih podjetij,
- sposobnost svetovati poslovodstvu in
- seznanjenost z novostmi.

Ad 2) pomembno je, da primerjamo zgolj kakovostno primerljive storitve. Stopnjo pomembnosti kakovosti storitev pri naročnikih ugotovimo z anketiranjem. Ankete so pokazale, da naročniki opišejo kakovost storitve z izrazi odlična, edinstvena, izredna, premišljena in pri tem implicitno nakazujejo na povezavo s tekmeci (Hentschel, 1992, str. 37).

Ad 3) Če govorimo o kakovosti v povezavi med ceno in koristjo, je pojmovanje kakovosti usmerjeno v vrednost. Govorimo o splošnem razumevanju kakovosti. Pri tem je problematično, če kakovost razumemo samo z vidika cene. Poleg te pomanjkljivosti je nekaj dejavnikov v prid domneve, da naročniki kakovost ali primernost ponudbe ocenijo z upoštevanjem denarnih in drugih dejavnikov (čas, psihični in socialni napor). Razmerje med ceno in koristjo je nedoločeno, saj ni sodila, na osnovi katerega lahko odločajo (Čokelc, 12/06).

3 UREDITEV DAVČNEGA SVETOVANJA V SLOVENIJI

Slovenija spada med države, kjer ni zakonsko urejeno davčno svetovanje. V to skupino spadajo še naslednje države: ZDA, Velika Britanija, Avstralija, Nizozemska in Švica.

To ne pomeni, da davčnega svetovanja v teh državah ni. Sprejeli so strokovna in etična pravila davčnega svetovanja ter se tudi ustrezno organizirali. Za davčno svetovanje v Sloveniji ni omejitev, zato bo v prihodnje potrebno poiskati eno izmed možnosti, da se področje davčnega svetovanja formalno uredi (Brezar, 2003, str. 10).

V zadnjem času se stvari urejajo, do nedavnega pa je vse delovalo še zelo stihijsko. Vzroki za to so v dolgoletni odsotnosti privatne iniciative, v relativni enostavnosti davčne zakonodaje, ki smo jo imeli v preteklosti, v monopolnem položaju davčnega organa in nenazadnje v pomanjkanju povpraševanja po strokovnjakih s tega področja. S prilagajanjem zakonodaje zahtevam Evropske unije se pojavlja tudi potreba po večji urejenosti na področju davkov, po doseganju optimalnosti in s tem potreba po davčnih svetovalcih (Brezar, 2003, str. 25-26).

Sorazmerno mlad poklic davčnega svetovalca zahteva od izvajalca davčnega svetovanja visoko strokovnost in izkušnje s področja ekonomike podjetja, računovodstva in revizije, organizacije, gospodarskega in posebej davčnega prava, upravnih in posebej davčnih postopkov, da lahko v davčnih zadevah svojemu klientu (davčnemu zavezancu) v okviru naročila klienta kvalitetno svetuje in ga tudi lahko zastopa nasproti državi (davčni upravi) (Kokotec – Novak, 2007, str. 14).

V Sloveniji se že velik krog ljudi ukvarja z davčnim svetovanjem, vendar je še vedno premalo tistih, ki bi to dejavnost opravljali kot samostojen poklic (Skitek, 2003, str. 8).

Ker področje ni zakonsko urejeno, se pojavljajo posamezne organizacije, ki posegajo na področje davčnega svetovanja in ga skušajo urediti z internimi pravili in predpisi.

3.1 ORGANIZACIJE DAVČNEGA SVETOVANJA

Davčno svetovanje je kot predmet poslovanja lahko organizirano v obliki pravne osebe (kot gospodarska družba za davčno svetovanje) ali tudi fizične osebe (samostojni podjetnik).

Opravljanje predmeta poslovanja kot davčno svetovanje pa je lahko kot posebna organizacijska enota zajeto tudi v širšem predmetu poslovanja podjetja. Takšen primer je lahko svetovalno podjetje, ki poleg drugih svetovanj opravlja tudi še posle davčnega

svetovanja. Tudi podjetje ali samostojni posameznik, ki opravlja posle računovodskega servisa, bo praviloma vedno za svoje kliente na področju računovodstva opravil tudi posle davčnega svetovanja.

V Sloveniji se v precejšnji meri ukvarjajo z davčnimi svetovanji tudi računovodski servisi.

Analiza, ki je bila opravljena leta 2003 (Horvat, 2003) kaže, da se sicer računovodski servisi kar v največjem deležu svojega področja delovanja ukvarjajo s knjigovodenjem (63%), več kot 7% svoje dejavnosti pa namenjajo davčnemu svetovanju in zastopanju (Kokotec - Novak, 2007, str. 17).

ZBORNICA DAVČNIH SVETOVALCEV SLOVENIJE

Društvo davčnih svetovalcev (v nadaljevanju DDSS) je prostovoljno združenje državljanov Republike Slovenije, ki se ukvarjajo z davčnim svetovanjem. Delovanje društva temelji na načelih: prostovoljnosti, samostojnosti, neprofitnosti in načelu javnosti dela (Spletna predstavitev Društva davčnih svetovalcev, 2007).

Društvo davčnih svetovalcev Slovenije (DDSS) je bilo ustanovljeno leta 1993 in danes združuje preko 100 članov, ki delujejo na davčnem področju. Po več letih, ko je kot član s statusom opazovalca sodelovalo v Evropskem združenju poklicnih združenj davčnih svetovalcev — Confederation Fiscale Europeene (CFE), je leta 1999 pristopilo k CFE kot polnopravni član (Spletna predstavitev Društva davčnih svetovalcev, 2007).

Z uveljavitvijo novega zakona o zbornicah so se ustvarile povsem nove razmere za organizirano delovanje, zato so davčni svetovalci v letu 2008 ustanovili svojo strokovno Zbornico, ki bo v novih okvirih in z možnostjo sodelovanja bistveno večjega števila svojih rednih članov imela dosti pomembnejšo vlogo na področju strokovne pomoči davčnim zavezancem v davčnih postopkih kot tudi pri razvoju davčnega sistema v Sloveniji in bo nadaljevala delo nekdanjega Društva davčnih svetovalcev Slovenije (Spletna predstavitev Zbornica davčnih svetovalcev, 2009).

Poklicna načela, ki jih predvidevajo smernice CFE, so bile tudi osnovno vodilo in cilj ustanovitve slovenskega društva davčnih svetovalcev. Društvo davčnih svetovalcev Slovenije se že od samega začetka dalje prizadeva, da bi pridobilo zakonito podlago za poklicno davčno svetovanje ter uveljavitev poklica davčnega svetovalca. Po sprejemu in uveljavitvi Zakona o davčnem postopku, ki prvič uvaja termin davčnega svetovalca pri ravnanjih davčnega zavezanca in davčnih postopkih, so člani društva vložili svoj trud in znanje ter pripravili in vložili v parlamentarno obravnavo svoj predlog zakona o davčnem svetovanju.

Do sprejema Zakona o davčnem svetovanju in še posebej od njegovega sprejema naprej bo Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, tako kot vse od njegove ustanovitve pa do danes, še naprej skrbelo za povezovanje, strokovno izobraževanje ter usklajeno nastopanje pred davčno javnostjo vseh njegovih članov, ki v skladu s statutom društva ter sprejetim Kodeksom poklicne etike članov Društva davčnih svetovalcev Slovenije in Smernic o plačevanju storitev davčnega svetovanja že sedaj redno opravljajo dejavnost davčnega svetovanja za stranke (Spletna predstavitev Društva davčnih svetovalcev, 2007).

Cilji in naloge društva so (Spletna predstavitev Društva davčnih svetovalcev, 2007):

- sodelovanje pri sestavi, izgradnji, izpopolnjevanju in vzpostavitvi davčnega sistema in davčne politike v državi,
- sodelovanje z drugimi sorodnimi institucijami doma in v svetu ,
- prizadevanje za ugled in položaj poklica davčnega svetovalca ,
- prizadevanje za dodatno neinstitucionalno izobraževanje in izmenjavo strokovnih mnenj članov društva ,
- organiziranje posvetovanj, seminarjev, okroglih miz in drugih oblik obveščanja članov o novostih v zakonodaji, stroki in praksi s področja davkov in davčne politike in drugih komplementarnih področij ,
- prizadevanje za poenotenje računalniške strojne in programske opreme, ki jo potrebujejo davčni svetovalci pri svojem delu ,
- priprava članov za pridobitev statusa davčnega svetovalca ,
- sodelovanje pri poenotenju uporabe zakonskih in podzakonskih predpisov in aktov s področja davkov .

ČLANSTVO V DRUŠTVU / ZBORNICI:

Član društva lahko postane vsak državljan Republike Slovenije, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima visoko izobrazbo,
- izpolnjuje pogoje za delo na področju davčnega svetovanja in druge pogoje, ki jih določajo zakonski predpisi.

Vsak član društva se obvezuje, da bo v skladu z določili Zakona o davčnem svetovanju pridobil status davčnega svetovalca najkasneje v roku treh let po uveljavitvi zakona. Po uveljavitvi Zakona o davčnem svetovanju bo lahko postal član društva samo tisti, ki bo v skladu z določili zakona imel status davčnega svetovalca. Obstoječemu članu društva, ki v roku treh let po uveljavitvi Zakona o davčnem svetovanju ne bo pridobil statusa davčnega svetovalca, bo članstvo v društvu avtomatično prenehalo in se bo iz članstva društva črtal (Spletna predstavitev Društva davčnih svetovalcev, 2007).

DAVČNO-FINANČNI RAZISKOVALNI INŠTITUT

Davčno-finančni raziskovalni inštitut je bil ustanovljen leta 1999 z namenom opravljanja znanstveno raziskovalnih in strokovnih dejavnosti domačim in tujim javnostim na področju finančnega prava, javnih financ in zavarovalnega prava (Spletna predstavitev Davčno-finančnega raziskovalnega inštituta, 2007).

Zaradi potreb in želje po nadaljnjem razvoju davčno svetovalne stroke je bil v okviru in na pobudo DDSS maja leta 1999 v Mariboru ustanovljen Davčno-finančni raziskovalni inštitut (v nadaljevanju Davčni inštitut), katerega soustanovitelj je tudi Zavarovalno-poslovni inštitut iz Maribora ter visoko priznani strokovnjaki z davčnega področja¹ (Krek, 2005, str. 35).

Davčno-finančni raziskovalni inštitut (skrajšano ime: Davčni inštitut) je organiziran kot neprofitni zavod, preko katerega ustanovitelji in uporabniki uresničujejo svoj interes za raziskovanje ter dopolnilno izobraževanje in usposabljanje strokovnih kadrov s področja davčnega prava, financ in zavarovalništva. Poleg tega pa Davčni inštitut organizira raziskovalno, publicistično ter svetovalno delo za potrebe uporabnikov (Spletna predstavitev Davčno-finančnega raziskovalnega inštituta, 2007).

Osnovni koncept Davčnega inštituta je, da na eni strani poskuša odgovarjati na vsakodnevne izzive iz poslovnega sveta pri reševanju zahtevnejših davčnih, finančnih in zavarovalniških problemov, po drugi strani pa želi poslovno in strokovno javnost seznanjati s strokovnimi informacijami, ki so z namenom, da dosežejo čim večji učinek, prilagojene posameznim javnostim (Spletna predstavitev Davčno-finančnega raziskovalnega inštituta, 2007).

Davčni inštitut deluje na štirih področjih. Prvo, najpomembnejše področje je raziskovalna dejavnost. Davčni inštitut sodeluje z vrhunskimi slovenskimi in tujimi strokovnjaki. Izsledke raziskovalne dejavnosti Davčni inštitut implementira preko ostalih treh področij, ki so: področje izobraževanja, seminarska dejavnost in publicistična dejavnost (Spletna predstavitev Davčno-finančnega raziskovalnega inštituta, 2007).

Na področju izobraževanja Davčni inštitut redno organizira Davčno šolo in Nadaljevalno davčno šolo. Vsaka davčna šola poteka dva meseca in ima 72 pedagoških ur, razporejenih v 20 strokovnih predmetov. Vsebinski sklopi davčnih šol obsegajo tako splošna kot specialna znanja, ki so zelo nazorno prikazana, predvsem s praktičnega vidika (ob upoštevanju najnovejših teoretičnih dognanj).

¹Marian Wakounig, Bojan Škof, Šime Ivanjko in Davorin Savin.

Program šole vodijo najboljši slovenski in tuji strokovnjaki iz univerz, ministrstev, davčne in carinske uprave, sodišč ter še posebej strokovnjaki iz prakse (Spletna predstavitev Davčno-finančnega raziskovalnega inštituta, 2007).

Davčni inštitut v okviru seminarske dejavnosti izvaja posvetovanja, okrogle mize in seminarje z najvišjimi strokovnjaki domače in tuje strokovne javnosti. Seminarske dejavnosti se udeležujejo tudi uslužbenci Davčne uprave Republike Slovenije. Kaže pa tudi omeniti zelo dobro sodelovanje Davčnega inštituta z Gospodarsko zbornico Slovenije in Obrtno zbornico Slovenije. V sklopu organiziranja okroglih miz se strokovna javnost sooča z aktualnimi problemi in iskanji ustreznih rešitev. Teh je bilo zagotovo že več kot sto (Krek, 2005, str. 35).

Prednostne naloge Davčnega inštituta so usmerjene v izdelavo najzahtevnejših strokovnih davčnih mnenj. Do sedaj je bilo izdelanih že več kot petdeset mnenj s področja davkov, mnoga izmed njih pa so bila tudi ustrezna podlaga za upravni spor in ustavne presoje. Iz leta v leto močno narašča število izdanih mnenj (Naloge Davčnega inštituta, 2009).

Ena izmed dejavnosti inštituta je mednarodno sodelovanje. Poleg mednarodnih konferenc, ki jih je organiziral Davčni inštitut (tako v evropskem kot svetovnem merilu), je bilo izdanih tudi nekaj avtobibliografij z mednarodno udeležbo, kot so: Cenitev in obdavčitev nepremičnin v Sloveniji, Pravne osnove nepremičnin ter dvojezični priročnik Avstrijsko-slovenska pravna ureditev.

DAVČNO IZOBRAŽEVALNI INŠTITUT

Davčno izobraževalni inštitut (v nadaljevanju DIZI) je bil ustanovljen leta 2001 z namenom, da ustanovitelji in člani inštituta preko njega uresničujejo svoj interes za dopolnilno izobraževanje in usposabljanje strokovnih kadrov na davčnem in računovodskem področju (Spletna predstavitev DIZI, 2007).

Ustanovitelj inštituta je družba SIMIČ & PARTNERJI d.o.o.. Poleg organiziranja izobraževanja dejavnost inštituta obsega strokovno izobraževanje in usposabljanje ter publicistično in raziskovalno delo na področju davkov (Krek, 2005).

Dejavnost inštituta obsega strokovno izobraževanje in usposabljanje ter publicistično in raziskovalno delo na področju davkov. Po potrebi inštitut izdaja tudi strokovna stališča in mnenja (Spletna predstavitev DIZI, 2007).

V letu 2006 je inštitut izvedel naslednja izobraževanja in aktivnosti (Spletna predstavitev DIZI, 2007):

- letno poročilo za društva in zavode (februar),
- transferne cene v slovenski davčni zakonodaji (februar),
- davčni obračun 2005 za pravne osebe in samostojne podjetnike (marec),
- 17. davčno-izobraževalne dneve (april),
- DIZI igre (junij),
- uvedba EVRA (september),
- DIZI MANDARINE 2006 (oktober),
- knjigovodska dela I (oktober),
- prijava projektov na sklade EU (november),
- knjigovodska dela II (november),
- 18. davčno-izobraževalne dneve (november - december) in
- mesečna srečanja na sedežu inštituta (vsak prvi torek v mesecu).

Člani društva morajo letno plačati članarino in imajo pravico do prednostnega angažiranja sodelavcev inštituta, pravico do brezplačne udeležbe na krajših izobraževanjih inštituta² in pravico do 40 % popusta na ceno vseh storitev in proizvodov inštituta (Brezar, 2003).

SLOVENSKI INŠTITUT ZA REVIZIJO

Slovenski inštitut za revizijo je bil ustanovljen 11. januarja 1994. Podlago za njegovo ustanovitev je predstavljal zakon o revidiranju, sprejet julija 1993, ki je za ustanovitelja inštituta postavil Zvezo računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije. Kmalu po ustanovitvi so bili sprejeti prvi temeljni akti, ki so urejali delovanje revizijske stroke v Sloveniji, kot na primer kodeks poklicne etike zunanjega revizorja, temeljna revizijska načela, navodila za delovanje revizijskih družb, in drugi (Spletna predstavitev Inštituta, 2007).

V letih svojega delovanja je postajal vedno bolj aktiven ne samo na domačem strokovnem področju temveč tudi v tujini. Tako je postal član pomembnih strokovnih mednarodnih organizacij, kot so na področju računovodstva Mednarodno združenje računovodskih strokovnjakov (*International Federation of Accountants*, IFAC), na področju revizije.

² Krajša izobraževanja trajajo do štiri šolske ure, inštitut pa izvede najmanj dve tovrstni izobraževanji letno.

Zveza evropskih revizorjev (*Federation des Experts Comptables Europeens*, FEE) in na področju ocenjevanja vrednosti Svet za mednarodne standarde ocenjevanja vrednosti (*International Valuation Standards Committee*, IVSC) (Spletna predstavitev Inštituta, 2007).

Delovanje inštituta zagotavljajo njegovi organi, in sicer:

- svet,
- revizijski svet,
- strokovni svet ter
- direktor.

Poleg omenjenih organov pa strokovno delo poteka tudi v okviru sekcij, ki združujejo posameznike z določenimi strokovnimi znanji in ki skrbijo za ustrezen razvoj in ugled posameznih strok. V nadaljevanju prikazujem organigram Slovenskega inštituta za revizijo, kjer je razvidna struktura inštituta in delitev na omenjene sekcije (Spletna predstavitev Inštituta, 2007).

Tabela 1: Organigram Slovenskega inštituta za revizijo.

Vir: Svet inštituta, 2009.

Sekcija za davčno svetovanje pri Slovenskem inštitutu za revizijo združuje vse preizkušene davčnike, ki so v skladu s pravilnikom o pridobitvi potrdila o strokovnem nazivu preizkušeni davčnik, vpisu v register preizkušeni davčnikov in načinu objavljanja podatkov pridobili strokovni naziv in so vpisani v register pri inštitutu. Sekcija deluje v okviru strokovnega sveta, njena naloga pa je, da (Spletna predstavitev Inštituta, 2007):

- opravlja strokovna dela s področja davkov in davčnega svetovanja,
- skrbi za izvajanje sklepov strokovnega sveta,
- strokovnemu svetu predlaga v sprejetje standarde, kodekse in druge akte, pomembne za delovanje stroke,

- strokovnemu svetu posreduje predlog smernic za oblikovanje cen storitev davčnega svetovanja,
- skupaj s strokovnim svetom skrbi za razvoj davčno-svetovalne stroke.

Izdajanje revije Revizor sodi med pomembnejše dejavnosti Inštituta, saj je to vodilna revija s področja revidiranja, ki izhaja v Sloveniji in ki člane Inštituta, pa tudi vse druge, ki jih zanimajo v njem obravnavane teme, seznanja s pomembnimi informacijami in novostmi na področju revidiranja in sorodnih področij (Spletna predstavitev Inštituta, 2007).

KAKO PRITI DO NAZIVA DAVČNI SVETOVALEC?

O tem na zahodu že desetletja starem poklicu zdaj že vsi vemo, da to ni strokovnjak za utajevanje davkov. To je finančni zaupnik podjetja, podjetnika oziroma vsake svoje stranke (Spletna predstavitev DDSS, 2007).

Z dejavnostjo davčnega svetovanja se v bistvu ukvarja veliko oseb, ki imajo razne vrste kvalifikacij in ki se ukvarjajo z različno dejavnostjo. Davčno svetovanje tako opravljajo računovodje, revizorji, odvetniki, notarji, posredniki v prometu nepremičnin, špediterji in drugi (Predlog zakona o davčnem svetovanju, 1998).

V Republiki Sloveniji samo področje davčnega svetovanja ni zakonsko urejeno. Osebe, ki so se pojavile zaradi povpraševanja po nasvetih, pomoči in storitvah na davčnem področju, velikokrat nimajo ustrezne izobrazbe in znanj, za svoje delovanje pa ne prevzemajo take odgovornosti, kot bi jo v primeru zakonske ureditve tega poklica morali. Zato menimo, da je potrebno področje davčnega svetovanja urediti (Predlog zakona o davčnem svetovanju, 1998).

DAVČNI SVETOVALEC PRI DDSS

Ker predlog Zakona o davčnem svetovanju v vsem tem času še vedno ni prišel v redno parlamentarno obravnavo, DDSS v sodelovanju z Davčno-finančnim raziskovalnim inštitutom v Mariboru organizira izpite za pridobitev naziva davčni svetovalec. Prvi izpiti so bili izvedeni novembra 2000. Za uspešno opravljeni preizkus so kandidati prejeli certifikat in interni naziv 'davčni svetovalec Društva davčnih svetovalcev Slovenije' (Spletna predstavitev DDSS, 2007).

K izpitu se lahko prijavi vsak kandidat, ki izpolnjuje pogoje iz 2. člena navedenega pravilnika in sicer (Spletna predstavitev DDSS, 2007). :

- da je državljan ene izmed držav članic EU,
- da ima najmanj visokošolsko izobrazbo ,
- da ima tri leta praktičnih izkušenj s področja davkov,
- da je zaključil izobraževalni program za davčnega svetovalca. (specialistični ali podiplomski študij ustrezne smeri, davčna šola, izobraževalni program "preizkušeni davčnik"),
- da aktivno obvlada slovenski jezik,
- da ni obsojen na kaznivo dejanje, zaradi katerega bi bil nevrreden zaupanja za opravljanje davčnega svetovanja.

PREIZKUŠENI DAVČNIK PRI INŠTITUTU ZA REVIZIJO

Strokovni izpit za pridobitev naziva preizkušeni davčnik na Inštitutu za revizijo (SIR) je sestavljen iz dveh delov. V prvem delu opravlja kandidat izpite iz posameznih predmetov, v drugem pa predstavi in zagovarja zaključno delo ter ustno odgovarja na postavljena vprašanja.

Prvi del je razdeljen na splošni in posebni del. Splošni del je skupen za vse nazive, le-ta je sestavljen iz naslednjih predmetov:

- računovodstvo,
- revizija,
- poslovne finance,
- gospodarsko in davčno pravo,
- kvantitativne metode,
- poslovno komuniciranje in
- navodila za pripravo zaključne naloge, ki jo kandidati pripravijo na koncu.

Drugi oz. posebni del pa zajema naslednje predmete (Spletna predstavitev SIR, 2007):

- davčni postopek in davčno nadziranje,
- računovodstvo,
- davki in
- poslovne finance.

Kandidat, ki želi opravljati izpit (Spletna predstavitev SIR, 2007),

- mora imeti visokošolsko izobrazbo,
- mora imeti ustrezne delovne izkušnje, ki jih za posamezen naziv določa pravilnik,
- mora aktivno obvladati slovenski jezik,
- ni smel (ne sme) biti obsojen za kazniva dejanja, zaradi katerih bi bil nevreden svojega poklica,
- mora izpolnjevati pogoje iz kodeksa poklicne etike.

Od kandidata, ki se vpiše v izobraževanje, se pričakuje, da je pri dodiplomskem študiju pridobil znanje, ki ga za posamezen naziv določa pravilnik. Opravljeni izpiti iz teh predmetov niso formalni pogoj za vpis v izobraževanje, priporočljivo pa je, da kandidat morebitno manjkajoče znanje dopolni pred vpisom, saj je znanje, pridobljeno po tem izobraževalnem programu, nadgradnja znanja s teh področij (Spletna predstavitev SIR, 2007).

Kandidat, ki uspešno opravi izpite in zagovor zaključnega dela, prejme potrdilo o strokovnem nazivu preizkušeni davčnik in se vpiše v register preizkušenih davčnikov pri inštitutu. Imetnik potrdila o strokovnem nazivu preizkušeni davčnik lahko uporablja strokovni naziv preizkušeni davčnik in dejavno sodeluje pri delu sekcije za davčno svetovanje. S pridobitvijo potrdila o strokovnem nazivu preizkušeni davčnik ima imetnik pravico zaprositi za objavljanje svojih podatkov in strokovnega naziva v reviji Revizor in na spletni strani inštituta, in sicer za obdobje dveh let. Po preteku tega obdobja ima pravico zaprositi za podaljšanje objavljanja za naslednje dveletno obdobje, če predloži dokazila, da je v preteklem dveletnem obdobju opravil dodatno izobraževanje, s katerim je pridobil najmanj 60 točk (Pravilnik o pridobitvi potrdila o strokovnem nazivu preizkušeni davčnik, vpisu v register preizkušenih davčnikov in načinu objavljanja podatkov, 2002).

PRIDOBITEV NAZIVA V SKLADU S PREDLOGOM ZAKONA O DAVČNEM SVETOVANJU

Po predlogu Zakona o davčnem svetovanju lahko davčno svetovanje opravljajo na podlagi pogodbe s stranko davčni svetovalci, ko pridobijo licenco, in družbe, če zaposlujejo davčnega svetovalca z licenco (Predlog Zakon o davčnem svetovanju, 1998).

Zakon določa pogoje za pridobitev licence davčnega svetovalca. Licenco lahko pridobi oseba, ki izpolnjuje v zakonu naštetih pogoje (Predlog Zakon o davčnem svetovanju, 1998):

- je državljan Republike Slovenije,
- ima visoko izobrazbo pravne ali ekonomske smeri,
- je opravila izpit za davčne svetovalce,
- je zaključila verificirani izobraževalni program za davčnega svetovalca,
- ima najmanj triletne delovne izkušnje in je vredna zaupanja za opravljanje davčnega svetovanja.

Kandidat za davčnega svetovalca mora opraviti izpit za davčnega svetovalca, s katerim se preverja strokovna usposobljenost za opravljanje davčnega svetovanja. Izpit se opravlja pred komisijo, ki jo imenuje zbornica davčnih svetovalcev.

Člani izpitne komisije pa izvolijo predsednika izpitne komisije. Kandidatu, ki je uspešno opravil izpit, izda komisija potrdilo o opravljenem izpitu (Predlog Zakon o davčnem svetovanju, 1998).

3.2 CENOVNA POLITIKA DAVČNO-SVETOVALNE PANOGE

Preizkušeni davčnik (odslej izvajalec) sme od naročnika storitev davčnega svetovanja (odslej naročnik) zahtevati takšno denarno plačilo, za kakršno meni, da je primerno vsebini, obsegu in kakovosti opravljenega dela. O tem se izvajalec in naročnik dogovorita v pogodbi, da bi se izognila nejasnostim glede velikosti plačila za opravljeno delo. Dogovorjeno vrednost storitve je mogoče opredeliti šele po nedvoumnem dogovoru med naročnikom in izvajalcem, ki opredeljuje predmet, namen in čas izvajanja storitev (Smernice za oblikovanje cen storitev davčnega svetovanja, 2003):

- delovni čas in znanje, ki sta potrebna za storitev,
- stopnjo tveganja in odgovornosti, ki sta povezana z naročilom,
- prednost in pomembnost storitve za naročnika,
- stroške, ki bodo nastali pri izvedbi naloge,
- davke in druge morebitne dajatve od prometa tovrstnih storitev.

Izvajalec in naročnik se morata dogovoriti, ali se storitev zaračuna po vnaprej opredeljeni stalni ali spremenljivi vrednosti. Kadar se dogovorita za stalno vrednost storitve, jo je izvajalec dolžan opredeliti na podlagi ocenjenih stroškov dela, pavšalne vrednosti dela ter ocenjenih neposrednih dodatnih stroškov in pripadajočega davka ali druge dajatve. Pri spremenljivi vrednosti storitve se dogovorita, da bo naročnik plačeval izvajalcu dejanske stroške dela, pavšalno vrednost dela ter dejanske neposredne dodatne stroške in pripadajoče dajatve (Smernice za oblikovanje cen storitev davčnega svetovanja, 2003).

Vrednost storitve je sestavljena iz (Smernice za oblikovanje cen storitev davčnega svetovanja, 2003):

- vrednosti ocenjenega ali opravljenega dela,
- pavšalne vrednosti dela,
- dodatnih neposrednih stroškov in
- davkov ali drugih dajatev.

Preizkušeni davčnik sme naročniku zaračunati ocenjeno ali opravljeno uro dela po ceni, ki je lahko (Smernice za oblikovanje cen storitev davčnega svetovanja, 2003):

- dajanje nasvetov med 15.000,00 in 18.000,00 SIT (med 65,47 in 78,57 €),
- sestavljanje davčnih napovedi med 18.000,00 in 21.000,00 SIT (78,57 in 91,66 €),
- revidiranje za davčne namene in izvedeniška mnenja med 21.000,00 in 24.000,00 SIT (med 91,66 in 104,76 €),
- sestavljanje ugovorov v upravnem postopku med 24.000,00 in 27.000,00 SIT (med 104,76 in 117,85 €).

V Smernici za oblikovanje cen so bile v letu 2003 določene zgoraj navedene cene v slovenskih tolarjih. Glede na to, da so te cene še kar objavljene na spletni strani, menim, da so priporočila glede cen ostala enaka. Pri preračunu v novo valuto - evre sem uporabila tečaj 1€ = 239,64 SIT.

Pri nadpovprečno zahtevnih storitvah se lahko izhodiščna urna cena dela preizkušenega davčnika poveča za največ 50%. Če se zaradi pozneje nastalih razmer ali naročnikovih zahtev izkaže, da je prvotno dogovorjena vrednost storitve premajhna, sme izvajalec od naročnika zahtevati plačilo dodatnih del (Smernice za oblikovanje cen storitev davčnega svetovanja, 2003).

Društvo davčnih svetovalcev Slovenije (DDSS) je objavilo smernice o plačevanju storitev davčnega svetovanja, ki so začele veljati 1. januarja 2007.

V smernicah DDS med drugim piše, da je primeren honorar za dejavnost davčnega svetovanja vsaj 100 € na uro, za predavanja davčnih svetovalcev najmanj 200 € na uro, 300 € na uro pa je priporočeno plačati za pripravo gradiva oziroma za avtorsko polo. Honorar bi se lahko glede na količino ur tudi znižal za 20 odstotkov. Če bi bil svetovalac plačan po premiji za uspeh, bi ta znašala do 15 odstotkov davčnega prihranka. Če bi stranka zahtevala svetovalca recimo ponoči, bi bil primeren honorar najmanj 200 € na uro. Za posebno zahtevno davčno svetovanje in opravila ter v primeru uporabe tujega jezika znaša honorar najmanj 200 € na uro (Smrekar, 2006).

Predsednica DDSS Petra Mlakar pravi: "Navedene smernice so le priporočljive, nikakor pa ne neki zavezujoč predpis, dogovor... Konkretne cene za storitve davčnega svetovanja prosto uravnava trg, ki upošteva ponudbo in povpraševanje po davčnem svetovanju, pa tudi strokovnost ponudnika oziroma potrebe povpraševalca."

3.3 KARTELNI DOGOVOR

ODGOVORNOST DAVČNIH SVETOVALCEV

V Sloveniji še ni Zakona o davčnem svetovanju, kar pomeni, da tudi odgovornost ni izrecno normativno urejena. Veljajo splošna določila tako na področju civilno pravne (odškodninske in moralne odgovornosti), ki je določena v Zakonu o obligacijskih razmerjih (ZOR), kot tudi kazenska določila, ki so opredeljena v Kazenskem zakoniku Republike Slovenije (Kazenski zakonik).

Odgovornost davčnega svetovalca v primeru sklenitve pogodbe za pravni posel (Spletna predstavitev DDSS, 2006) je:

- strokovno svetovanje,
- obdelava in izdelava davčnih vlog,
- vodenje poslovnih knjig,
- sestavljanje računovodskih in davčnih izkazov,
- opredeljena v pogodbi kot dolžnost skrbnega strokovnjaka, ki ravna v skladu z računovodskimi standardi, sprejeto davčno zakonodajo in predpisi. Davčni svetovalec mora posel skrbno opraviti, drugače je odškodninsko odgovoren, odgovoren pa je tudi za delo tretjega (pomočnika ali pripravnika) -objektivna odgovornost.

Davčni svetovalec, ki je član Društva davčnih svetovalcev Slovenije in je prejel ustrezní certifikat, mora svojo poklicno dejavnost davčnega svetovanja tudi zavarovati (Spletna predstavitev DDSS, 2007).

Društvo davčnih svetovalcev ima z zavarovalnico sklenjeno ustrezno pogodbo za **zavarovanje poklicne odgovornosti**, ima **svoj kodeks** in druga pravila (Predlog zakona o davčnem svetovanju, 1998).

Zavarovanje odgovornosti revizorjev, davčnih svetovalcev, cenilcev in finančnih servisov je tržni produkt večine slovenskih zavarovalnic.

S sklenitvijo tega zavarovanja je krita odgovornost zaradi dejanj, opustitev ali napak, ki jih revizorji, davčni svetovalci, cenilci ipd. ter pri njih stalno zaposlene osebe storijo pri opravljanju registrirane dejavnosti. Zavarovalnica z zavarovanjem te odgovornosti jamči za čisto premoženjsko škodo (tj. za škodo, ki ni nastala niti na osebah niti na stvareh), ki jo proti zavarovancu uveljavlja tretja oseba in za katero je zavarovanec odgovoren (Spletna predstavitev Zavarovalnica Triglav, 2007).

Z vidika odgovornosti sta v kodeksu DDSS poudarjeni skrbnost in vestnost pri opravljanju davčnega svetovanja. Pri opravljanju tega poklica mora član društva upoštevati zakonske zahteve kot tudi zahteve poklica. V vseh poklicnih zadevah mora biti samostojen in nepristranski ter objektivno ocenjevati dejstva v vsaki zadevi. Svojo dejavnost mora opravljati vestno in skrbno (Spletna predstavitev DDSS, 2007).

Društvo je v kodeksu opredelilo tudi disciplinsko odgovornost (to odgovornost je potrebno razumeti kot moralno odgovornost) svojih članov, ki so disciplinsko dogovorni za vsa dejanja v zvezi z opravljanjem dejavnosti davčnega svetovanja. Znotraj društva obstaja poseben organ - častno razsodišče, ki rešuje spore znotraj društva pa tudi spore med člani društva in zunanjimi sodelavci (Spletna predstavitev DDSS, 2007).

4 DAVČNI SISTEM V AVSTRIJI

Iz pregleda davčnih dohodkov Avstrije (proračun 2006, v mio. €) so razvidna težišča avstrijskega davčnega sistema:

davek na dodano vrednost (DDV):	19.400
davek na plače:	17.700
davek na dohodke pravnih oseb:	3.800
davek na dohodek:	2.800
trošarina:	5.372
prometni davek:	4.894
razne druge dajatve:	4.350

Obdavčevanje prometa je tudi v Avstriji najbolj priljubljena vrsta obdavčenja. Obdavčevanje dohodka obsega davek na plačo, davek na dohodek, davek na dohodke pravnih oseb in davek na donos kapitala. Trošarine obsegajo davek na tobak, davek na pivo in predvsem davek na mineralno vodo, olje ter nekatere druge majhne davke. Prometni davki vsebujejo dajatve na energijo, dajatve o porabi, davek na pridobitev nepremičnin, davek na zavarovanje, davek na motorna vozila ter različne druge manj pomembne davke. Obdavčevanje premoženja vsebuje davek na podedovanje in davek na darilo, dajatve na vrednost zemljišča in nekatere druge majhne dajatve (Davki v Avstriji, 2008).

Na kratko sem predstavila davčni sistem v Avstriji, v nadaljevanju pa sledi opredelitev ureditve davčnega svetovanja pri sosedih.

4.1 UREDITEV DAVČNEGA SVETOVANJA V AVSTRIJI

ZGODOVINA DAVČNEGA SVETOVANJA V AVSTRIJI

Avstrija je bila ustanoviteljica "Kammer für Wirtschaftstreuhänder" leta 1947. S to pridobitvijo je Avstrija postala prva država v svetovnem merilu, ki je ustanovila javno-pravno zbornico za davčno svetovalne, računovodske in revizijske poklice. V tem obdobju se je uveljavilo davčno svetovanje z ustanovitvijo izobraževalnih ustanov (Geschichte der Steuerberatung, 2003).

Težko bi našli davčno svetovalno pisarno s stoletno tradicijo, kot je to značilno za Anglijo ali ZDA. Tako najstarejše pisarne v Avstriji niso stare več kot 50 ali 60 let.

Davčno svetovanje pred letom 1947 je bilo urejeno z nemškimi zakoni in še prej z zakoni Habsburške monarhije. Ker je bila tudi Slovenija nekoč del monarhije, bi lahko dodali, da je bilo takšno davčno svetovanje urejeno tudi na naših tleh (Prislan, 1996, str. 10).

POKLIC DAVČNEGA SVETOVALCA V AVSTRIJI

Davčno svetovanje slovi v Evropi kot tretji najboljše plačani poklic, kar kaže njegovo zahtevnost. Države ga uvrščajo med dejavnosti posebnega družbenega pomena, kot denimo dejavnosti zdravnikov, odvetnikov, notarjev... Takšna opredelitev temelji na varovanju kapitala, ki v razvitem svetu uživa vse večjo podporo, podobno kot osebne svoboščine.

Poklic davčnega svetovalca je v Avstriji svoboden poklic, kar pomeni, da ni podvržen predpisom obrtne zbornice. Poklicno predstavništvo davčnih svetovalcev je v Avstriji že prej omenjena "Kammer für die Wirtschaftstreuhand" (Wikipedia, 2007).

Najprej je potrebno razjasniti pojem "Wirtschaftstreuhand", ki se v Avstriji najpogosteje uporablja v zvezi z davčnim svetovanjem.

Wirtschaftstreuhand so davčni svetovalci in revizorji. Kljub različnim pristojnostim imata obe poklicni skupini skupno lastnost. Oba poklica predstavljata pooblaščen kontaktno osebo v primeru davčnih vprašanj in vprašanja iz področja finančnega planiranja. Strokovna izobraževanja, večletna obvezna poklicna praksa in veliko preizkušenj skrbijo, da le davčni svetovalci in revizorji dorasejo v tem poklicu (Spletna predstavitev KWT, 2007).

Gospodarski revizorji, kot jih imenuje Prislan (1996), zajema dve poklicni skupini, le-ti pa se razlikujeta po različnem trajanju izobraževanja in pooblastilih. Gospodarski zaupniki so specialisti za davčna vprašanja, računovodstvo, stroške in proračun ter tudi za strateško-poslovno in podjetniško svetovanje, ustanovitve podjetij in investicijsko ter finančno načrtovanje. Osnovne storitve so izdelava letnih računovodskih izkazov in davčnih napovedi, davčno svetovanje, računovodstvo ter obračun plač (Analiza ureditve dejavnosti računovodenja v Avstriji, Inštitut za računovodstvo, 2008).

Gospodarski zaupniki so na podlagi zakona organizirani v Zbornico gospodarskih zaupnikov (v nadaljevanju: Zbornica). Z novelo Zakona o poklicu gospodarskih zaupnikov iz julija 1999 (Wirtschaftstreuhandberufsgesetz, v nadaljevanju: WTBG) se je v Zbornico vključila tudi poklicna skupina samostojnih knjigovodij, katerih stranke so običajno mala in srednje velika podjetja. V skladu z zakonom letni promet družb, ki jim računovodstvo vodijo samostojni knjigovodje, ne sme presegati 730.000 €.

Naloga samostojnih knjigovodij je predvsem samostojno vodenje knjigovodstva, za svetovanje pa poskrbijo zaupniki. Opravljajo osnovno knjigovodstvo in obračun plač, lahko sestavljajo tudi enostavne bilance za mala in srednja podjetja ter jih zastopajo v dajatvenih postopkih pred zveznimi, deželnimi in davčnimi organi, z izjemo tistih, kjer WTBG v 3. členu določa sodelovanje zaupnikov. Od 1.9.2005 imajo tudi ti možnost, da pod določenimi pogoji opravljajo izpit za davčnega svetovalca (Analiza ureditve dejavnosti računovodenja v Avstriji, Inštitut za računovodstvo, 2008).

Samostojni računovodje - bilancisti se lahko samostojno odločijo za včlanitev v Zbornico gospodarskih zaupnikov ali v Gospodarsko zbornico ter članstvo tudi zamenjajo. Ti so podrejeni Zakonu o bilančnem knjigovodstvu (Bilanzbuchhaltungsgesetz 2006 BibuG) (Wikipedia, 2007).

Zakon poklicev gospodarskih zaupnikov (WTBG) ureja, katere dejavnosti smejo davčni svetovalci v okvirju svojega poklica izvajati oz. katere dejavnosti davčnih svetovalcev so predpisane. V zakonu so zajeta naslednja delovanja (Wikipedia, 2007):

- vodenje računovodstva in obračuna plač,
- priprava letnih poročil,
- izdelava davčnih pojasnil,
- zastopanje pred finančnimi organi,
- zastopanje v davčnih zadevah,
- druga zastopanja zlasti pred socialnim zavarovanjem,
- svetovalne storitve:
 - podjetniško svetovanje,
 - davčno svetovanje,
 - svetovalne storitve v sklopu z računovodstvom in svetovanjem, ki se ukvarjajo z organiziranostjo in ustanovitvijo notranjega kontrolnega sistema,
 - sanacijska svetovanja, izdelava sanacijskih mnenj, idr.,
 - svetovanje v pravnih zadevah, ki obsegajo dejavnosti iz področja gospodarskega zaupništva,
- opravljanje nalog zaupnika in upravljanje premoženja,
- naloge revizije,
- upravljanje premoženja,
- revizija, ki ne zahteva izdaje formalnega revizorjevega mnenja,
- priprava izvedenskega mnenja (*nemško: Sachverständigengutachten*).

Poleg klasičnih nalog davčnih svetovalcev, kot so davčno svetovanje, zastopanje in priprava letnih poročil ter oddaja napovedi, prehaja v zadnjem času v ospredje podjetniško svetovanje.

V zvezi z davki obstaja še en naziv, in sicer t.i. diplomirani davčnik (diplomierter Steuersachbearbeiter), ki ga osebe pridobijo po obiskovanju enomesečnega tečaja pri Zbornici; običajno ga obiskujejo pripravniki kot pripravo na izpit za davčnega svetovalca, knjigovodje ali druge osebe, ki jih zanimajo davki (Analiza ureditve dejavnosti računovodenja v Avstriji, Inštitut za računovodstvo, 2008).

4.2 DAVČNO SVETOVALNE ORGANIZACIJE

DRUŽBE ZA DAVČNO SVETOVANJE

V Avstriji se lahko poklic davčnega svetovalca izvaja v okvirih osebnih in kapitalskih družb, pri čemer se mora izvedba dejavnosti v podjetju opirati na Zakon o gospodarskih poklicih (WTBG). Te podlage so naslednje (Wikipedia, 2007):

1. Dovoljene so samo sledeče organizacijske oblike gospodarskih družb:
 - družba z neomejeno odgovornostjo,
 - komanditna družba,
 - družba z omejeno odgovornostjo,
 - delniška družba.
1. Sklenjena mora biti pisna družbena pogodba.
2. Družbeniki oz. delničarji so lahko le osebe, ki imajo ustrezen poklic, njihovi zakonski partnerji in otroci ali druge gospodarske družbe za fiduciarne posle.
3. Morebitni člani nadzornega sveta morajo imeti sedež v Evropski uniji ali Evropski gospodarski skupnosti ter razpolagati s posebnimi zanesljivimi in urejenimi gospodarskimi odnosi.
4. Družba mora za morebitne premoženjske škode skleniti zavarovanje odgovornosti.

Posloводство in zasotopanje na zunaj moraj opravljati osebe z ustreznim poklicem in sicer večinoma osebe z ustreznim poklicem, ki pripadajo ustreznim poklicni skupini. V primeru družb za davčno svetovanje morajo to torej biti pretežno davčni svetovalci.

KAMMER DER WIRTSCHAFTSTREUHÄNDER

Kammer der Wirtschaftstreuhänder (KWT) – Zbornica gospodarskih zaupnikov je krovna organizacija davčnih svetovalcev in gospodarskih izvedencev v Avstriji. Njihovi člani so strokovnjaki na področju davčnega svetovanja, računovodstva in bilanc (Spletna predstavitev KWT, 2007).

Zbornica združuje okoli 7800 gospodarskih zaupnikov, prav tako okoli 2100 samostojnih računovodij in bilančnih knjigovodij. Člani zbornice so tako fizične osebe kot družbe, vključeni pa so tudi pripravniki, ki jih je okoli 2500.

Precejšen del članov predstavljajo ženske, ki jih zaradi njihove poklicne uspešnosti in odločitve za poklic davčnega svetovalca ne smemo zanemariti (Spletna predstavitev KWT, 2007).

Zbornica zastopa tako samostojne računovodje (Selbständige Buchhalter) kot tudi od leta 2007 dalje poklic bilančnega knjigovodje (Bilanzbuchhalter). Obe poklicni skupini svetujeta predvsem majhnim in srednje velikim družbam. Njihovo poglavitna storitev, ki jo ponujajo, je računovodstvo, zlasti knjigovodstvo in obračun plač. Pripravljajo pa tudi letna poročila za družbe, katere določenih vrednosti ne presegajo (Spletna predstavitev KWT, 2007).

Od leta 2007 so tudi samostojni računovodje člani Zbornice gospodarskih zaupnikov. Ti se izobražujejo za poklic gospodarskega zaupnika, vendar le-tega naziva še ne smejo uporabljati. Pravice in obveznosti gospodarskih zaupnikov so opredeljene v zveznem zakonu pod tovrstnimi poklici (Wirtschaftstreuhänderberufsgesetz - WTBG).

Na vrhu Zbornice je predsedstvo (Präsidium), ki ga sestavljajo predsednik in podpredsedniki. Trenutno vlogo predsednika opravlja Klaus Hübner, podpredsedniki pa so Alfred Brogyanyi, Verena Trenkwaldner, LL.M. in KR Helmut Puffer. Predsedstvo je izvoljeno s strani uprave, ki jo sestavlja 11 članov, njih pa voli svet zbornice (Kammertag). Volitve v svet zbornice potekajo na vsakih 5 let. Volilno pravico imajo davčni svetovalci in revizorji (pripravniki so izzeti). V svet zbornice je vključenih 66 članov. Zasedanje zbornice poteka najmanj enkrat letno in je sklicano s strani predsednika (Spletna predstavitev KWT, 2007).

Zbornica ima organiziranih nešteto delovnih skupin, ki se imenujejo odbori (Ausschüsse) oz. strokovni senati (Fachsenate), kot so npr. odbor za poklicno pravo, odbor za okoljska vprašanja, mednarodni odbor, delovna skupina za evro, strokovni senat za davčno pravo, strokovni senat za trgovsko pravo in revizijo, strokovni senat za gospodarstvo, strokovni senat za delovno pravo, strokovni senat za obdelavo podatkov (Analiza ureditve dejavnosti računovodstva v Avstriji, 2007).

Naloge Zbornice lahko delimo na dva področja. Prva skupina nalog ima funkcijo upravnega organa, h katerim sodijo (Spletna predstavitev KWT, 2007):

- organiziranje izpitov za pridobitev poklicne licence,
- javno imenovanje oseb in priznavanje družb in samostojnih knjigovodij za gospodarske zaupnike,
- evidence vseh relevantnih podatkov o članih,
- razni poklicno- pravni postopki.

Drugo področje, ki ga opravlja zbornica, je funkcija interesnega predstavništva. K nalogam sodijo:

- podajanje strokovnih mnenj o zakonih,
- spodbujanje poklicnega izobraževanja,
- strokovno informiranje članov, še posebej glede davčnih novosti,
- stičišče informacij.

Poleg tečajev in izpitov za davčne svetovalce in revizorje ponuja Zbornica še nešteto drugih, pri podjetjih zelo priljubljenih in priznanih tečajev in programov - od tečajev knjigovodstva in obračuna plač, do tečajev za tajnice, tečajev tujih jezikov in računalništva (Analiza ureditve dejavnosti računovodenja v Avstriji, Inštitut za računovodstvo, 2008).

PRIDOBITEV NAZIVA DAVČNI SVETOVALEC

Poklic davčnega svetovalca ni le akademski poklic. Poleg akademske poti je možna pot do poklica tudi preko ekonomske izobrazbe. Glede na to, da je poklic davčnega svetovalca zelo zahteven in kompleksen, pa ne gre spregledati dejstva, da se mora ekonomist še naprej izpopolnjevati ter pridobiti akademski naslov in izobrazbo (Analiza ureditve dejavnosti računovodenja v Avstriji, Inštitut za računovodstvo, 2008).

Naziv davčni svetovalec lahko posameznik pridobi pri zbornici – KWT, kjer je potrebno opraviti tudi izpit za pridobitev naziva. V nadaljevanju sledi podrobna predstavitev pridobitve naziva.

POGOJI ZA OPRAVLJANJE IZPITA

Pogoj za opravljanje izpita je po 14. členu WTBG zaključek visokošolskega študija ter najmanj tri leta pripravništva pri družbi-gospodarski zaupnici. V praksi ima največ pripravnikov dokončan študij poslovnih ali trgovskih ved ter prava. V kolikor se na izpit prijavljajo samostojni knjigovodje (to možnost imajo od 1.9.2005), morajo imeti najmanj devetletne delovne izkušnje kot samostojni knjigovodje (Analiza ureditve dejavnosti računovodenja v Avstriji, Inštitut za računovodstvo, 2008).

Poleg akademskih pogojev veljajo tudi drugi splošni pogoji, in sicer (8.-12. člen WTBG):

- polna poslovna sposobnost,
- oseba ni bila pravnomočno obsojena,
- oseba je vredna zaupanja (ni bila pravnomočno obsojena ali kaznovana),
- urejene gospodarske razmere (premoženje osebe ni bilo predmet stečaja ali postopka prisilne poravnave),
- zavarovanje poklicne odgovornosti,
- sedež poklica (sedež opravljanja poklica mora biti v državi EU ali državi EGP).

Izredno pomembne so tudi osebne lastnosti oseb, ki se odločijo za ta poklic, zato je zbornica objavila nekaj priporočljivih osebnostnih lastnosti davčno-svetovalnega poklica:

- integriteta in osebni angažma,
- podjetniško razmišljanje,
- veselje s številkami,
- pripravljenost za nenehno izobraževanje,
- sposobnost življenja in dober nastop,
- pripravljenost za potovanja.

IZPITNA SNOV

Na izpitu se preverjajo znanja iz naslednjih področij:

- pravo dajatev in računovodstvo: izdelava računovodskih izkazov, osnove ifrs, obračun plač, osnove stroškovnega računovodstva, računalniška obdelava podatkov za knjigovodstvo, trgovsko in davčno-pravno vrednotenje, ugotavljanje dobička, izdelava davčnih napovedi, prometni davki, takse;

- poslovne vede: stroški, investiranje, financiranje, načrtovanje, cash flow, knjigovodstvo, informacijski sistemi, splošna ekonomika;
- pravo: splošno, trgovsko, delovno in državljansko pravo, pravo EU, organizacija pravosodja;
- poklicno pravo: delo davčnega svetovalca, zagotavljanje kakovosti, odgovornost, tveganja.

V podrobnem opisu izpitnih vsebin so izpitne teme označene glede na pomembnost in nosijo naslednje oznake:

- ključne vsebine (zelo pomembno strokovno znanje za prakso, poznati jih mora vsak brez posvetovanja ali uporabljanja priročnikov);
- osrednje teme (teme sicer spadajo k osnovnemu instrumentariju, ni pa potrebno poznavanje podrobnosti : pomembno je, da kandidat razume povezave in ve, kje dobi več informacij);
- posebna področja (teme se v praksi redko pojavljajo in segajo na področja drugih strokovnjakov, dovolj je, da se kandidat zaveda problematike in zna poiskati rešitve s pomočjo drugih).

Trenutno je v veljavi izpitni načrt, ki je bil sprejet marca 2002.

PRIPRAVA NA IZPIT

Zbornica preko svoje Akademije (Akademie der Wirtschaftstreuhänder) ponuja celoten paket priprave na izpit. Tako organizira pripravljalne tečaje za izpit, ponuja sezname potrebne in priporočljive literature ter nudi ogled prejšnjih izpitnih pol. Vse to seveda ni brezplačno (WTBG, 2007).

Ker pisni izpit preverja dve področji, pravo dajatev in poslovne vede, v skladu s tem Zbornica organizira pripravljalne tečaje. Za ustni izpit pa so organizirani posebni tečaji prava dajatev, splošnega prava in preostalih izpitnih tem. Pripravljalni tečaji so podrobneje predstavljeni v naslednji shemi (WTBG, 2007):

Priprava na pisni izpit iz prava dajatev:

1. Strokovni tečajji - pravo dajatev
 - dohodnina
 - davek na dodano vrednost
 - davek od dohodka pravnih oseb
 - bilanciranje
2. Vaje - pravo dajatev
 - dohodnina
 - davek na dodano vrednost
3. Priprave za izpit - pravo dajatev
 - reševanje testov

Priprava na pisni izpit iz poslovnih ved

1. Uvod v poslovne vede
2. Strokovni tečajji - poslovne vede
 - poslovanje in davki
 - analiza računovodskih izkazov
 - obračuni stroškov
 - financiranje
3. Vaje - poslovne vede
 - poslovanje in davki
 - obračuni stroškov

Priprava na ustni izpit

1. Tečaj prava dajatev
 - Zakon o dajatvah
2. Tečajji splošnega prava
 - državljansko pravo
 - trgovsko pravo
 - Upravno sodišče

3. Ostale izpitne teme

- tečaj poklicnega prava davčnih svetovalcev
- tečaj priprave na ustni izpit

Že v času pripravništva, torej še pred pripravami na sam izpit, pa Zbornica nudi nekaj tečajev, ki poglobijo znanje pripravnika. Tako posebej priporoča program za pridobitev naziva diplomirani davčnik (diplomierter Steuersachbearbeiter) in accounting manager, pravnikom pa svetujejo tudi tečaja Uvod v poslovne vede in Poslovne vede (WTBG, 2007).

Namen tečaja za diplomiranega davčnika je posredovanje znanj, ki pripomorejo k uspešnem delu na področju davkov in knjigovodstva. Po opravljenem izpitu naj bi tečajniki uspešno povezovali davčni know-ow z osnovnimi poslovnimi in pravnimi znanji. Predavanja so sestavljena iz treh sklopov, in sicer bilanciranje (8 dni; potrebno je osnovno znanje bilanciranja), pravo (8 dni; ni potrebno predhodno pravno znanje) ter davčno pravo (10 dni; potrebno je osnovno davčno znanje in najmanj dve leti delovnih izkušenj v družbi-gospodarski zaupnici). Program je namenjen predvsem knjigovodjem, pisarniškim referentom ter pripravnikom kot priprava na kasnejši izpit za davčne svetovalce. Izpit je sestavljen iz pisnega in ustnega dela; ustna izpita sta dva v letu, in sicer vedno maja in septembra. V kolikor ima oseba opravljen izpit in želi pridobiti status samostojnega knjigovodje, ji ni potrebno opravljati vseh izpitov za pridobitev tega statusa (Analiza ureditve dejavnosti računovodenja v Avstriji, Inštitut za računovodstvo, 2008).

POTEK IZPITA IN IMENOVANJE

Ko kandidati izpolnjujejo vse pogoje za opravljanje izpita, se na izpit pisno prijavijo. Formular za prijavo (stanje januar 2007) je priložen v prilogi 1. Zbornica nato določi takse in kandidata povabi na opravljanje prvega delnega izpita oz. klavzure Takrat začne v skladu s 23. členom WTBG teči sedemletni rok, v katerem mora kandidat opraviti celotni izpit, sicer zapadejo vse morebiti že opravljene obveznosti. Na vse preostale klavzure in na ustni izpit se kandidat prijavi sam, najmanj en mesec pred rokom.

Takse so naslednje (stanje konec decembra 2006):

taksa za opravljanje izpita: 590 €

prijavnina: 13 €

3,60 € za morebitno dodatno obdelavo dokumentov.

Strokovni izpit je v skladu z 29. in 30. členom WTBG sestavljen iz dveh delov, pisnega in ustnega. Pisni izpit je sestavljen iz dveh klavzur, od katerih vsaka traja po sedem ur. Prva klavzura preverja znanje prava dajatev, druga pa znanje poslovnih ved.

Termina za klavzuri sta razpisana dvakrat letno, med prvo in drugo klavzuro pa sta običajno dva meseca. Termini za leto 2007 so bili tako za pravo dajatev 22.3.2007 ter 31.10.2007, za poslovne vede 22.5.2007 ter 11.12.2007.

Klavzuro ocenita dva izpitna komisarja (Prüfungskommissäre) v roku treh tednov. V kolikor eden oceni klavzuro pozitivno, drugi pa negativno, se k oceni povabi še tretjega komisarja. Ni omejitve števila opravljanja pisnega izpita, velja le splošno pravilo, omenjeno že zgoraj, da mora kandidat v sedmih letih od prvega vabila opraviti vse izpite. Po opravljenem pisnem izpitu sledi ustni izpit, ki traja eno do dve uri. Za termin se kandidat dogovori z uradom Zbornice, na področju katerega je prijavljen.

Po uspešno opravljenem celotnem izpitu kandidat poda vlogo za imenovanje za davčnega svetovalca, ponovno pa je potrebno plačati določene takse:

- taksa za vlogo za javno imenovanje: 43 €,
- taksa za listino: 260 €,
- v primeru nesamostojnega opravljanja poklica: taksa 3,60 €.

V vlogi je potrebno opredeliti, kje bo kandidat opravljal poklic, ter zagotoviti, da je bilo v primeru samostojnega dela sklenjeno zavarovanje poklicne odgovornosti v minimalni vsoti 72.673 € na škodni primer.

Po uspešno opravljenem izpitu je kandidat javno imenovan, kar je v pristojnosti Ministrstva za gospodarstvo. Besedilo zaprisege se glasi (62. člen WTBG): »Prisegam, da bom vselej zvesto in neomajano spoštoval zakone demokratične Republike Avstrije, vestno izpolnjeval naloge in dolžnosti gospodarskega zaupnika, spoštoval dolžnosti varovanje tajnosti ter vestno in nepristransko izdeloval zahtevana strokovna merila.« Prisegi se lahko na željo kandidata doda tudi religiozno komponento.

Zbornica imena imenovanih svetovalcev objavlja v svojem uradnem glasilu.

Ministrstvo za gospodarstvo lahko javno imenovanje prekliče, v kolikor se ugotovi, da oseba v trenutku imenovanja ni izpolnjevala vseh potrebnih pogojev za pridobitev licence (64. člen WTBG).

4.3 DOLOČANJE CEN DAVČNEGA SVETOVANJA

Cene davčnega svetovanja okvirno določajo osnovna načela za honorarje gospodarskih zaupnikov (Honorargrundsätze für Wirtschaftstreuhänderberufe), ki jih oblikuje delovna skupina za honorarje in splošne pogoje naročila pri Zbornici. Honorarji so razdeljeni v tri skupine:

HONORAR, DOLOČEN NA PODLAGI PORABE ČASA

Osnovna urna postavka za uro dela gospodarskega zaupnika je 89 €, ki pa se lahko poveša tudi za 100 % glede na obseg in težavnost dela.

HONORAR, DOLOČEN NA PODLAGI VREDNOSTI

V tem primeru je honorar določen glede na vrednost predmeta, npr. v primeru bilanc je to premoženje družbe. Tak način zaračunavanja je še posebej primeren za izdelavo računovodskih izkazov, organizacijsko svetovanje (npr. uvedba računalniškega programa), svetovanje v pravnih zadevah. Kot primer naj navedem, da je priporočen honorar za predmet, katerega vrednost je med 73 € in 363 €, 8,25 % vrednosti predmeta, za vrednost med 727 € in 3.634 € 1,79 % vrednosti, če navedem še skrajno vrednost, za vrednosti nad 181.682 € 0,296 % vrednosti. Zbornica še navaja, da v primeru težko ugotovljive vrednosti predmeta ali neprimerne odstotka priporočajo zaračunavanje po urnih postavkah. Tudi honorar na podlagi vrednosti se lahko v primeru velikega obsega in težavnosti dela poveša tudi do 100 %.

DRUGI STROŠKI IN DAVEK NA DODANO VREDNOST

Drugi stroški in davek na dodano vrednost se zaračunata posebej. Med druge stroške sodijo npr. potni stroški, dnevnice, kilometrina, stroški fotokopiranja ipd., pa tudi sorazmeren del uporabe računalniške obdelave podatkov.

V zahodni Evropi je davčno-svetovalna tarifa odvisna od splošnega tarifnega dela, priznani pa so tudi odstotki od ustvarjenega davčnega izida.

Cena storitev je odvisna predvsem od donosa in hitrosti svetovanja .

4.4 ODGOVORNOST DAVČNIH SVETOVALCEV

Davčni svetovalci so zavezani, da bodo od klienta prevzete naloge izvedli:

- vestno,
- skrbno,
- na lastno odgovornost,
- neodvisno in
- molčeče.

O zaposlitvi davčnega svetovalca na delovnem mestu, ki ne ustreza njegovemu poklicu (morebitna zaposlitev v industrijskem podjetju), mora biti Zbornica gospodarskih zaupnikov (KWT) obveščena, le-ta pa lahko novo delo davčnemu svetovalcu prepove (Wikipedia; 2007).

ODGOVORNOST IN ZAVAROVANJE POKLICNE ODGOVORNOSTI

WTBG posebej določa, na katerih področjih so lahko dejavni davčni svetovalci. V kolikor prekoračijo pooblastila (npr. priprava pogodb, kar je zakonsko določeno delo pravnikov), so v skladu s 3. členom odškodninsko odgovorni.

V skladu s 116. členom WTBG so davčni svetovalci s strani Zbornice kaznovalni z globo od 436 € do 14.536 € za kršenje obveze molčečnosti, z isto vsoto pa se kaznuje tudi tiste, ki naziv neupravičeno uporabljajo. WTBG določa tudi poklicne prestopke, ki se kaznujejo z globami do 7.268 €. V kolikor je povzročena posebej velika škoda, je zagrožena globa do 14.536 €. Veljajo pa tudi vse siceršnje kazenske določbe v skladu z avstrijskim pravom.

V skladu z 11. členom WTBG so davčni svetovalci, ki opravljajo poklic samostojno, zavezani k sklenitvi zavarovanja poklicne odgovornosti za celotno obdobje, ko imajo licenco za opravljanje dela. Zavarovalna vsota ne sme biti nižja od 72.673 € na škodni primer. Svetovalci, ki delujejo nesamostojno, so oproščeni zavarovanja, saj ga zanj sklene podjetje.

4.5 PRIDOBITEV POKLICNIH PRISTOJNOSTI

Davčni svetovalci pridobijo pristojnost za opravljanje poklica na podlagi Zakona o gospodarskih zaupnikih (WTBG), vendar morajo za to upoštevati naslednje predpostavke:

1. Popolna opravilna sposobnost

Po splošnem civilnem zakoniku – ABGB lahko le tiste osebe izvršujejo poklic davčnega svetovalca, ki so popolno opravilno sposobne.

2. Izredna zaupljivost

Osebe, ki so pravnomočno obsojene za kazniva dejanja z odvzemom prostosti za več kot eno leto, za obsodbe naklepa neupravičene pridobitve premoženjske koristi ter naklepne kršitve davčnega postopka, ne moremo uvrščati kot izredno zaupljive osebe.

3. Urejene poslovne odnose

V primeru, da je premoženje davčnega svetovalca v preteklih desetih letih šlo v stečaj ali bila dvakrat uvedena prisilna poravnava ali je bil uveden tožbeni predlog zaradi pomanjkanja stečajne mase, s katero niso bile poravnane vse obveznosti, nima urejene poslovne odnose.

4. Zagotovljeno zavarovanje premoženja in odgovornosti

Davčni svetovalci so zavezani k sklenitvi zavarovanja premoženja in poklicne odgovornosti za zavarovalno vsoto minimalno 250.000 € po škodnem primeru. Davčnim svetovalcem, ki svojo dejavnost opravljajo izključno nesamostojno, ni potrebno sklepati tovrstnih zavarovanj.

5. Sedež družbe

Sedež družbe gospodarskih zaupnikov mora biti v Avstriji, poleg tega pa mora vsaj eden od zakonitih zastopnikov opravljati delo na sedežu družbe.

6. Izobrazba in praktične strokovne izkušnje

Za uspešen sprejem na izpit za pridobitev naziva davčni svetovalec je potrebno uspešno zaključiti strokovno izobraževanje na visokošolski, univerzitetni in višješolski ravni ter triletno delovne izkušnje kot pripravnik pri davčnem svetovalcu ali revizorju ali pripravnik v reviziji pri združenju revizorjev. Dovoljenje brez študija na fakulteti lahko prejmejo tudi samostojni računovodja, ki pa to dejavnost opravlja najmanj devet let.

7. Uspešno zaključeno strokovno izobraževanje

O samem strokovnem usposabljanju in pridobitvi naziva davčnih svetovalcev in revizorjev sledi v nadaljevanju.

4.6 SANJSKI POKLIC – POKLIC DAVČNEGA SVETOVALCA

Študente poslovnih ved s poudarkom na davkih privlači panoga gospodarskih zaupnikov (davčnih svetovalcev in revizorjev). Na podlagi študije po naročilu TPA Horwath, predstavljene v septembru 2008 na Dunaju, si osem od desetih študentov dobro predstavlja zaposlitev kot davčni svetovalec ali revizor.

V študiji je bilo zajetih 500 študentov poslovnih ved s poudarkom na davkih v več avstrijskih fakultetah. Povzetek študije pravi, da imajo študentje točno predstavo njihove prihodnosti, dve tretjini le-teh se je že pri potencialnih delodajalcih informiralo glede zaposlitve.

Šest od desetih študentov je navedlo za osebne cilje v prihodnosti poklicno kariero in možnosti dobrega zaslužka. Slaba polovica vprašanih pričakuje zagotovljeno zaposlitev oziroma dolgoročno delovno razmerje. Možnost samostojne dejavnosti, imidž branže ali prestižno predstavo o poklicu študentom predstavlja le nepomembno vlogo.

Med vprašanimi je kot poklicno zanimiva regija predvsem zahodna Evropa in mednarodne regije, države izven Evrope. Vzhodna Evropa je zanimiva le za slabo tretjino anketiranih (APA) (Traumberuf Steuerberater, 2009).

SKLEP

Davčni svetovalec posameznikom in podjetjem pojasni davčne zakone in zapletene sisteme obdavčenja. Pripravi povračila davkov in s preučevanjem strankinega finančnega delovanja izračuna ustrezno davčno stopnjo, ki jo mora stranka plačati davčni upravi. Svetuje pri iskanju zakonitih poti za znižanje obdavčitve. V imenu stranke sodeluje z davčno upravo. Davčni svetovalec analizira račune in splošno finančno poslovanje stranke. Svetuje pri finančnem načrtovanju in pri denarnih transakcijah ob reorganizaciji ali združitvi podjetij (Identifikacija poklica, Zavod republike Slovenije za zaposlovanje 2008).

Delo davčnega svetovalca ni le opravljanje neke dejavnosti, službe kot take, ampak je poklic, ki ga lahko človek opravlja vse življenje, saj se veže ne le na gospodarstvo ali ekonomijo kot samostojna segmenta, temveč tudi na pravo.

Davčni svetovalec spremlja spremembe v davčni zakonodaji. Zapletene zadeve, na primer zakon o davkih, zna razložiti na preprost način. To pomeni, da zna analizirati velike količine informacij (Identifikacija poklica, Zavod republike Slovenije za zaposlovanje 2008).

S pomočjo primerjave slovenskega in avstrijskega modela šolanja davčnih strokovnjakov so opazne velike razlike. Pomembnejša stvar, ki sem jo zasledila, je predvsem spoznanje avstrijskega ministrstva za gospodarstvo, da potrjujejo davčne zaupnike uvodoma že z prisego: »Prisegam, da bom vselej zvesto in neomajno spoštoval zakone demokratične Republike Avstrije, vestno izpolnjeval naloge in dolžnosti gospodarskega zaupnika, spoštoval dolžnosti varovanje tajnosti ter vestno in nepristransko izpolnjeval zahtevana strokovna merila in zvestobo.«

V diplomskem delu je že bilo omenjeno, kakšne predpostavke morajo bodoči davčni svetovalci v Avstriji upoštevati, da lahko pridobijo pristojnost za opravljanje poklica. To so: popolna opravilna sposobnost, izredna zaupljivost, urejeni poslovni odnosi, zagotovljeno zavarovanje premoženja in odgovornosti, ustrezno izobrazbo in praktične strokovne izkušnje ter ustrezno zaključeno strokovno izobraževanje. Davčne svetovalce pri severnih sosedih zavezuje Zakon o gospodarskih zaupniki (WTBG), v katerem so določene predpostavke za pridobitev pristojnosti za opravljanje poklica. Avstrijski sistem davčnega svetovanja nasproti slovenskemu zbuja določeno zanesljivost in zaupanje zaradi zakonodajne regulative. S tem se tudi družbeno dvigne ugled davčnim svetovalcem, podobno kot npr. vojakom, policajem, sodnikom in odvetnikom, ko prisežejo v izpolnjevanje in dosledno upoštevanje zakonov. S samo zaprisego se zviša tudi odgovornost davčnih svetovalcev. Tako sam sum velikih davčnih prekrškov, kot npr. davčnih oaz, vrže slabo luč na svetovalce. Kar se je tudi pred kratkim zgodilo v Avstriji in Nemčiji. Zato menim, da bi tudi Slovenija morala pravno urediti delo davčnih svetovalcev kot neke vrste podaljšano roko države.

Namen davkov je predvsem financiranje skupnih javnih dobrin in socialna prerazporeditev sredstev. Govorimo lahko o fiskalni politiki, ki nam je z vstopom v EU edina ostala. S prevzemom evropske valute EVRO, smo se namreč odpovedali denarni politiki oz. prepustili Evropski centralni banki. Fiskalna politika državam omogoča voditi ekspanzivno ali restriktivno finančno politiko in s tem neposredno vplivati na gospodarsko rast.

Davčne spremembe potrebujejo določen čas, da jih podjetja in fizične osebe prepoznajo in se jih naučijo čim bolj učinkovito izkoristiti. Kakšen bo uspeh davčnih sprememb, je zato v temeljni fazi v veliki meri odvisen od davčnih svetovalcev. Svetovalci v skladu s cilji in politiko podjetja svetujejo klientom v smeri čim boljšega izkoriščanja fiskalnih predpisov zaradi osredotočenosti podjetij na svojo glavno dejavnost ostale poslovne funkcije. Današnji tempo naglih sprememb prisili podjetja, da se osredotočijo na svojo glavno dejavnost. Ostale poslovne funkcije dopolnjujemo z zunanjimi pogodbenimi izvajalci (Outsourcing), med njimi tudi davčno svetovanje. Zato so davčni in računovodski svetovalci ključna vez med menedžerji in davčno zakonodajo. Imenovala bi jih lahko tudi podaljšana roka fiskalne politike, saj so tisti, od katerih je v največji meri odvisno, kako uspešno združiti poslovno učinkovitost podjetja s fiskalnimi spremembami, npr. pri restriktivni politiki – prepoznavanje možnosti oblikovanja rezerv ali vlaganje v razvoj, širitev trga ter si s tem zagotoviti dobre temeljne za čas krize, recesije. Pri ekspanzivni politiki pa je potrebno svetovati klientu k hitremu in učinkovitemu prepoznavanju olajšav in njihovem izkoriščanju. Kar je zelo aktualno tudi v današnji hipotekarni krizi. (skrajšanje roka vračila davka od DURSA), učinek bo viden čez eno leto, kar odraža nefleksibilnost in posledično ne pripomore veliko k hitremu reševanju krize. Zato je ključno, da država prepozna davčne svetovalce kot podaljšano roko davčne politike, ki ima velik pomen na gospodarsko uspešnost in možnost reševanja kriz.

Morda pa je sedaj čas za končno izoblikovanje predloga zakona o davčnem svetovanju in njegovo potrditev. Iz avstrijskega sistema lahko prevzamemo nekatere značilnosti, predvsem prednosti (prisega, ...), ki sem jih izpostavila v diplomskem delu.

LITERATURA IN VIRI

1. *Analiza ureditve dejavnosti računovodenja v Avstriji* [Inštitut za računovodstvo]. Najdeno 18. avgusta 2008 na spletnem naslovu <http://www.iracunovodstvo.eu/www.iracunovodstvo.eu/admin/dokumenti/Analiza%20-%20Racunovodje%20v%20Avstriji%20-%20060607.pdf%20,%20>.
2. Brezar, M. (2003). *Davčno svetovanje v Sloveniji, Nemčiji, Veliki Britaniji in Združenih državah Amerike* (Dipolomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
3. *Bstbk – Bundessteuerberatkammer* [Bundessteuerberatkammer]. Najdeno 25. avgust 2007 na spletnem naslovu <http://www.bstbk.de>.
4. Čokelc, S. & Franc B. (2002). Davčno svetovanje v Nemčiji. *Revizor*, (13), 39-70.
5. Čokelc, S. (2006). Kakovost davčno-svetovalnih storitev. *Revizor*, (12), 82-110.
6. Čokelc S. (2008). Model ocenjevanja sposobnosti davčnih svetovalcev v davčno-svetovalni pisarni. *Revizor*, (3), 47-67.
7. Čokelc, S. (2006). Oris zgodovine davčnega svetovanja. *Revizor*, (4), 48-75.
8. Čokelc S. (2007). Ravnanje s kakovostjo v davčno-svetovalni pisarni in njeno obvladovanje. *Revizor*, (6), 46-77.
9. Čokelc, S. (2006). Tveganje pri davčnem svetovanju. *Revizor*, (5), 7-55.
10. Davčno svetovanje v Avstriji [Wikipedia – davčni svetovalec] Najdeno 15. avgusta 2008 na spletnem naslovu <http://de.wikipedia.org/wiki/Steuerberater>.
11. *Davčno-finančni raziskovalni inštitut* [Davčno-finančni raziskovalni inštitut]. Najdeno 17. avgusta 2007 na spletnem naslovu <http://www.iustus.info:60/povezave/dfi.asp>.
12. *Davki v Avstriji* [Regionalna razvojna agencija Mura]. Najdeno 10. avgusta 2008 na spletnem naslovu <http://skupnitrg.rra-mura.com/vprasanja4.aspx>.
13. *Društvo davčnih svetovalcev* [Društvo davčnih svetovalcev Slovenije]. Najdeno 16. avgusta 2007 na spletnem naslovu http://www.davki.org/index.php/xarpages/kontakti_.
14. *Geschichte der Steuerberatung*, (2003), [i-Business]. Servicemagazin für Manager aus Industrie und Exportwirtschaft, (1). Najdeno 10. september 2007 na spletnem naslovu http://icon-wt.co.at/www/Inside/Publikationen/Icon%201_03.pdf.
15. Horvat, R. (2003). Računovodski servisi v Sloveniji. *IKS*, (10), 21-33.
16. *Identifikacija poklica* [Zavod republike Slovenije za zaposlovanje]. Najdeno 9. decembra 2008 na spletnem naslovu <http://www.ess.gov.si/slo/NCIPS/OpisiPoklicev/DAVCNISVETOVALEC.pdf>.
17. Kaiser, L. (2003). *Risikomanagement in der Steuerberatung. Beratung durch den Steuerberater*, Bonn, Berlin.
18. Kaiser, K. (1995). *Steuerberatung als Risiko-Management*. Köln, Verlag, Otto Schmidt.
19. Kammer der Wirtschaftstreuhänder [Kammer der Wirtschaftstreuhänder]. Najdeno 16. avgusta 2009 na spletnem naslovu <http://www.kwt.or.at/en/desktopdefault.aspx/tabid-21/>.
20. Kokotec-Novak, M. (2007). *Zbrano gradivo pri predmetu Davčno in računovodsko svetovanje*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
21. Krek, A. (2005). *Razvoj davčnega svetovanja v Sloveniji* (Diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
22. *Naloge Davčnega inštituta* [Davčni inštitut]. Najdeno 15. maja 2009 na spletnem naslovu <http://www.davcni-institut.com/>.

23. *Pravni red Evropske Unije [Evropska komisija]*. Najdeno 16. avgusta 2007 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/slovenija/abc/main_treaties/index_sl.htm.
24. *Predlog zakona o davčnem svetovanju (ZdavS) [Državni zbor republike Slovenije]*. Najdeno 4. avgusta 2007 na spletnem naslovu <http://www.dz-rs.si/index.php?id=101&type=98&st=a&vt=56&mandate=-1&o=2200&unid=PZ4/C12565D400354E68C1256C2A0022818C&showdoc=1>.
25. Prislan, B. (1996). *Razvoj davčnega svetovanja v Sloveniji* (Diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
26. *Smernice za oblikovanje cen storitev davčnega svetovanja [Inštitut za revizijo]*. Najdeno 20. avgusta 2007 na spletnem naslovu http://www.si-revizija.si/davcniki/dokumenti/Smernice_cen_davcnih_st.pdf.
27. *Sodna praksa*. Najdeno 16.8.2007 na spletnem naslovu <http://www.sodnapraksa.si/>.
28. *Svet Inštituta za revizijo [Slovenski inštitut za revizijo]*. Najdeno 20. avgusta 2007 na spletnem naslovu <http://www.si-revizija.si/>.
29. Smrekar, T. (2006). *Sum o kartelu davčnih zavezancev [Članek]*. Ljubljana: Finance. Najdeno 13. avgusta 2007 na spletnem naslovu <http://www.finance-on.net/?MOD=show&id=170551>.
30. Traumberuf Steuerberater. Najdeno 9. september 2008 na spletnem naslovu <http://derstandard.at/?url=/?id=1216034725570>.
31. *Zakon o gospodarskih zaupnikih "Wirtschaftstreuhandberufsgesetz-WTBG" [Kammer der Wirtschaftstreuhand]*. Najdeno 16. avgusta 2008 na spletnem naslovu http://www.kwt.or.at/de/PortalData/2/Resources/downloads/pruefungswesen/WTBG_konsolidiert_Stand161-2006.pdf.
32. *Zakoni in akti [Republika Slovenija Državni zbor]*. Najdeno 16. avgusta 2007 na spletnem naslovu <http://www.dz-rs.si/index.php?id=57>.
33. *Zavarovanje odgovornosti [Zavarovalnica Triglav]*. Najdeno 30. avgusta 2007 na naslovu <http://www.triglav.si/stran.asp?id=236>.
34. *Zbornica davčnih svetovalcev Slovenije (Društva davčnih svetovalcev) [Zbornica davčnih svetovalcev Slovenije]*. Najdeno 16. avgusta 2007 in 27. april 2009 na spletnem naslovu <http://www.davki.org/>.
35. Žirovnik, B. (2003). *Davčno računovodstvo in davčni nadzor v podjetju* (Diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
36. Wasilewski R. & Reith M. (1988). *Qualitätsicherung in freien Berufen*. Deutscher Ärzte-Verlag.

PRILOGA

Name: _____
Adresse: _____

An die
Kammer der Wirtschaftstreuhänder
z.Hdn. Frau Mikes
Schönbrunner Straße 222-228/1/6/2
1120 Wien

**Fachprüfung für SBH -
Anmeldung zur Klausurarbeit gemäß § 21 WTBG**

Sehr geehrte Frau Mikes!

Mit diesem Schreiben melde ich mich für die Klausurarbeit am _____
in der Landesstelle _____ an und ersuche Sie, mich zu diesem
Termin einzuladen.

Ort, Datum

Unterschrift

Verteiler:
Kopie ad Landesstelle